

MUNI | **Znalci**
LAW

BULLETIN

ZNALECKÉHO PRÁVA
A ZNALECTVÍ

02/2023

OBSAH VYDÁNÍ

ÚVODNÍ SLOVO	4
PROJEKTOVÉ AKTIVITY PRO ZNALCE NA PRÁVNICKÉ FAKULTĚ	4
CO JE NOVÉHO V CELOŽIVOTNÍM VZDĚLÁVACÍ ZNALCŮ?	4
1. KURZ: PRÁVA A POVINNOSTI ZNALCŮ, ZNALECKÝCH KANCELÁŘÍ A ZNALECKÝCH ÚSTAVŮ DLE NOVÉHO ZÁKONA O ZNALCÍCH	4
1. WORKSHOP: DRUHY ZNALECKÝCH POSUDKŮ A JINÁ EXPERTNÍ ČINNOST ZNALCŮ	5
2. WORKSHOP: JAK SPRÁVNĚ VYPRACOVAT ZNALECKÝ POSUDEK – OBSAHOVÉ A METODICKÉ NÁLEŽITOSTI ZNALECKÉHO POSUDKU ...	7
ZNALECKÝ WEB – ZNALCI.LAW.MUNI.CZ	10
NÁŠ LEKTOR V KURZECH PRO ZNALCE ZVÍTĚZIL V ÚSTECKÉM KRAJI V SOUTĚŽI POLICISTA ROKU 2022 V SEKCI SPECIALISTA, VYHRÁL I CELOREPUBLIKOVÉ KOLO	11
ROZHOVOR S OSOBNOSTÍ ZNALECKÉHO ŽIVOTA	12
DNES S EMERITNÍ PRIMÁŘKOU MUDR. RŮŽENOU HAJNOVOU	12
PŘEDSTAVENÍ ZNALECKÉHO PRACOVIŠTĚ	20
STATISTICKÝ KOUTEK	24
ZKUŠEBNÍ TEST VSTUPNÍ ZKOUŠKY	29
KLÍČ A SPRÁVNÉ ODPOVĚDI KE ZKUŠEBNÍMU TESTU	32
CO SE DĚJE VE ZNALECTVÍ NA ÚROVNI MINISTERSTVA SPRÁVEDLNOSTI	38
MINISTERSTVO NA SVÉM ZNALECKÉM PORTÁLE ZVEŘEJNILO DVA OKRUHY OTÁZEK PRO ZVLÁŠTNÍ ČÁST VSTUPNÍ ZKOUŠKY A PARAMETRY ZADÁNÍ ZKUŠEBNÍHO ZNALECKÉHO POSUDKU	38
Z ROZHODOVACÍ ČINNOSTI MINISTERSTVA – DNES ZAMĚŘENO NA ZNALECKOU PEČEŤ	40
<i>Kauza „Znalecká pečeť na posouzení škodní události“ č. j.: MSP-82/2022-OINS-SRZT/3</i>	41
<i>Kauza „Otisk pečeti na odborném vyjádření“ č. j. MSP-63/2022-OINS-SRZT/3</i>	42
<i>Kauza Otisk pečeti na dokumentu s názvem „Odborné vyjádření znalce“ č. j. MSP-112/2022-OINS-SRZT/2</i> .	43
ODPOVĚDNA	45
PRAKTICKÝ PROBLÉM – DOTAZ: ZNALEC A ÚPADEK	45
PRAKTICKÝ PROBLÉM – DOTAZ: VÝŠE ÚVAZKU OSOB ZAPOJENÝCH DO VĚDECKOVÝZKUMNÉ ČINNOSTI ZNALECKÉ, JEJICHŽ PROSTŘEDNICTVÍM ÚSTAV VYKONÁVÁ ZNALECKOU ČINNOST	48
ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA	51
KONFERENCE ZNALCŮ A EXPERTŮ V EKONOMICKÝCH A TECHNICKÝCH OBORECH	51
PŘÍLOHA – PRÁVNÍ PŘEDPISY DŮLEŽITÉ NEJENOM PRO ZNALCE	56
PRÁVA A POVINNOSTI ZNALCŮ PODLE PROCESNÍCH PŘEDPISŮ	56
ZÁKON Č. 141/1961 SB., TRESTNÍ ŘÁD, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	56
ZÁKON Č. 18/2003 SB. O ODPOVĚDNOSTI MLÁDEŽE ZA PROTIPRÁVNÍ ČINY A O SOUDNICTVÍ VE VĚCECH MLÁDEŽE A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ	64
ZÁKON Č. 99/1963 SB., OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	64
ZÁKON Č. 500/2004 SB., SPRÁVNÍ ŘÁD, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	69
ZÁKON Č. 150/2002 SB., SOUDNÍ ŘÁD SPRÁVNÍ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	70
ZÁKON Č. 292/2013 SB., O ZVLÁŠTNÍCH ŘÍZENÍCH SOUDNÍCH, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	71
VYHLÁŠKA MINISTERSTVA SPRÁVEDLNOSTI Č. 37/1992 SB. O JEDNACÍM ŘÁDU PRO OKRESNÍ A KRAJSKÉ SOUDY, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ	73
VYHLÁŠKA Č. 370/2022 SB., KTEROU SE MĚNÍ VYHLÁŠKA Č. 504/2020 SB., O ZNALEČNÉM	74

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení a milí čtenáři,

na svých monitorech počítačů, tabletů či chytrých telefonů vidíte, či ve svých rukou držíte druhý informační bulletin zaměřený na sdílení poznatků o znaleckém právu a znalectví.

Toto číslo Vás jednak informuje o proběhnutých kurzech, které Právnická fakulta jako řešitelské pracoviště projektu MUNI 3.2.1 (NPO_MUNI_MSMT-16606/2022) zaměřeného na celoživotní vzdělávání znalců v právních dovednostech realizovala v měsících března, dubna a květen.

Dále zjistíte, že jeden z našich spolupracovníků se stal v sekci specialista Policistou roku.

Můžete si přečíst základní myšlenky, které byly řečeny na ostravské konferenci pro znalce z ekonomických a technických oborů. Blíže se můžete seznámit se znaleckým pracovištěm z jižních Čech, jehož zaměstnanec je naším projektovým lektorem.

Pro toto číslo jsem o rozhovor požádal doyenku nejen forenzní psychiatrie a sexuologie primářku MUDr. Růženu Hajnovou.

Na znalecký e-mail znalci@law.muni.cz jsem obdržel několik dotazů a dva z nich jsem vybral do rubriky Odpověďna.

V již pravidelné rubrice Vás informuji, co je nového ve znalectví na úrovni Ministerstva spravedlnosti. Nově do této rubriky zařazuji informace z rozhodovací činnosti Ministerstva spravedlnosti. Pro

toto číslo jsem vybral téma nezákonného používání otisku znalecké pečeti.

Neodmyslitelnou částí je i statistický koutek, který obsahuje nejenom informace o vývoji počtu znalců, ale díky České komoře odhadců majetku, která mi poskytla své statistické shrnutí, i údaje o úspěšnosti u obecné části zkoušky, které proběhly v roce 2021, 2022 a v roce 2023 do termínu dne 21.3.

Nově jsem zařadil i test s klíčem a odpověďmi, na kterém si znalci mohou ověřit své znalosti i možnou úspěšnost u vstupní zkoušky.

Bulletin jsem pro Vás připravil a sestavil já. Kolega MUDr. Mgr. Tomáš Vojtíšek, Ph.D. mi poskytl konzultační pomoc v rubrice Odpověďna, za což mu moc děkuji.

*Příjemné čtení Vám přeje
Miroslav Frýdek*

PROJEKTOVÉ AKTIVITY PRO ZNALCE NA PRÁVNICKÉ FAKULTĚ

Co je nového v celoživotním vzdělávací znalců?

Od září 2022 je Právnická fakulta Masarykovy univerzity řešitelkou projektu MUNI 3.2.1 (NPO_MUNI_MSMT-16606/2022), který je zaměřen na Celoživotní vzdělávání znalců v právních dovednostech ve specifickém cíli připravuje na rok 2023 kurzy zaměřené na rozšiřování právních dovedností (upskilling) pro soudní znalce. Naším cílem je vytvoření a nastavení systému celoživotního vzdělávání odborníků na soudní znalectví v právních znalostech a dovednostech, které potřebují pro svoji odbornou praxi.

Aktuálně vytvářený systém vzdělávání poskytne znalcům kurzy, informace a poznatky aplikovatelné napříč všemi znaleckými obory. V březnu, dubnu a květnu jsme uspořádali pilotní kurz a dva workshopy.

1. kurz: Práva a povinnosti znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů dle nového zákona o znalcích

23. března 2023 se pod vedením lektorů Miroslava Frýdka, Tomáše Vojtíška a Tomáše Pexy (více o lektorech na <http://znalci.law.muni.cz/content/cs/kontakty/lektori/>) uskutečnil úvodní kurz pro znalce. První vzdělávací den byl zaměřen na práva a povinnosti znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů dle nového zákona o znalcích.

Miroslav Frýdek provedl přihlášené znalce spletí paragrafů a judikatury, které se vztahují k profesním povinnostem a právům znalců. Například rozebíral podjatost znalce, nebo jaké úkoly může ve znaleckém posudku řešit konzultant, zde například upozornil na tento [judikát 40 To 70/98](#).

Tomáš Vojtíšek se zabýval právy a povinnostmi znaleckých ústavů. Analyzoval tzv. substrát znaleckých subjektů, které jsou právníckými osobami a upozornil na právním řádem nastolenou „rivalitu“ znaleckých ústavů a znaleckých kanceláří, která plyne z § 25 odst. 2 znaleckého zákona: Orgán veřejné moci ustanoví znalecký ústav nebo znaleckou kancelář především ke zpracování znaleckých posudků ve zvláště obtížných případech vyžadujících zvláštního posouzení a § 110 odst. 1 trestního řádu: Ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může policejní orgán nebo státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu přibrat znalecký ústav k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem. Dále se věnoval evidenci posudků a odměňování znalců.

Tomáš Pexa se zabýval právy a povinnostmi znaleckých kanceláří. Představil statistiku znaleckých kanceláří podle jejich odborného zaměření. Upozornil na všechny zákonné podmínky, které musí znalecké kanceláře splňovat, aby mohly jako daný znalecký subjekt vykonávat znaleckou činnost.

Závěr kurzu byl věnován ověření znalostí. Přihlášení znalci obdrželi lektory vytvořený zkušební test, který kopíruje požadavky obecné části znalecké zkoušky tak, jak je nastaven znaleckými právními předpisy a Ministerstvem spravedlnosti. Další test si psali za 4 dny a výsledky s nimi na on-line konzultaci probíral Miroslav Frýdek. Pokud máte zájem si test vyzkoušet, tak 3 otázky naleznete zde <https://znalci.law.muni.cz/content/cs/aktuality/event/3837>.

1. workshop: Druhy znaleckých posudků a jiná expertní činnost znalců

Dne 27. dubna 2023 se pod vedením lektorů Iva Dunovského, Heleny Hornychové, Miroslava Frýdka, Tomáše Krulického a Tomáše Vojtíška (více o lektorech na <http://znalci.law.muni.cz/content/cs/kontakty/lektori/>) uskutečnil v pořadí druhý školicí den zaměřený na vzdělávání znalců v právních dovednostech, který je jedním z výstupů projektu MUNI 3.2.1 NPO_MUNI_MSMT_16606/2022.

Druhé setkání mělo podobu workshopu, který by zaměřen na formální náležitosti znaleckého posudku a znaleckou a jinou expertní činnost znalců. Zahájení se účastnil i proděkan pro bakalářské studium a navazující magisterské studium Právnické fakulty Masarykovy univerzity **doc. JUDr. David Sehnálek, Ph.D.**

Workshop zahájil **Tomáš Krulický**, který se zaměřil na rozlišování činností odborníků – znalců, odhadců a expertů. Představil právní rámec jejich činnosti, který je obsažen ve znaleckém zákoně, živnostenském zákoně, občanském zákoníku a v procesních předpisech, které upravují tzv. odborné vyjádření.

Na jeho vystoupení navázal **Miroslav Frýdek** s lekcí obsahující právní a judikaturou nastavené vymezení druhů znaleckých posudků (zejména znalecké posudky uvedené v § 127 a 127a o.s.ř. a § 105, 109a, § 110, § 110a a § 111 t.ř.). Dále analyzoval rozhodovací činnost Ministerstva spravedlnosti v případech, kdy znalec neoprávněně použije otisk znalecké pečeti na listině, která není znaleckým posudkem (např. znalec otisk umístil na odborné vyjádření či na listinu bez náležitostí znaleckého posudku). Účastníky seznámil s judikaturou, která se vztahuje k hodnocení znaleckých posudků v soudním řízení v případě, kdy má soud k dispozici dva znalecké posudky s rozdílnými závěry. Zde například upozornil na tato dvě rozhodnutí: [rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2002, sp. zn. 25 Cdo 583/2001](#)

a [rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2010, čj. 7 Afs 50/2010-60, č. 2138/2010 Sb. NSS.](#)

Ivo Dunovský seznámil účastníky s postupem dokazování, jehož cílem je objasnění skutkového stavu v trestním a civilním soudním řízení, dále v daňovém, přestupkovém a správním řízení. Zabýval se formálními náležitostmi odborného vyjádření. V kontextu složitosti posuzované skutkové otázky upozornil např. na [nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1414/16 ze dne 26. 7. 2016, N 138/82 SbNU 215](#) a věnuje se vadě řízení spočívající v tom, když si soud sám posoudí skutečnosti, k nimž je třeba odborných znalostí, aniž ohledně těchto skutečností provedl znalecké dokazování.

Průvodkyní formálními náležitostmi znaleckého posudku byla **Helena Hornychová**. V úvodu upozornila na to, že jednou z hlavních povinností znalců podle nové právní úpravy je zajištění toho, aby znalecký posudek obsahoval veškeré požadované náležitosti. Účastníky workshopu seznámila s formálními náležitostmi znaleckého posudku znalce fyzické osoby a specifickými náležitostmi posudků vypracovaných znaleckými kanceláři a znaleckými ústavy. Detailně se zabývala např. povinností zpracovat posudek přehledně. Podrobně a s odkazem na jednotlivá ustanovení zákona o znalcích a vyhlášky o znalecké činnosti ukázala, co má být obsahem nálezu, nebo co uvádět mezi výčet podkladů. Stranou nezůstaly ani formální náležitosti závěru znaleckého posudku, jeho poslední strany a jeho přílohy.

Odpolední blok zahájil **Tomáš Krulický**, který se zabýval znaleckou činností znaleckých ústavů např. v kontextu tzv. spolupracujících osob, jako jsou pomocné osoby či „asistent znalce.“ Dále se zabýval strukturou znaleckého posudku dle § 41 vyhlášky č. 503/220 Sb., kdy tzv. Šarapajevovo schéma (viz <https://znalci.justice.cz/dokumenty/#dokumenty>) aplikoval na příkladu nákladového ocenění nemovitosti.

Tomáš Vojtíšek se zaměřil na pravidla pracovních postupů, které musí mít znalecké kanceláře a znalecké ústavy vypracovány (viz § 6 odst. 1 písm. b) a § 7 odst. písm. f) znaleckého zákona).

Ve společné lekci **Tomáš Vojtíšek a Miroslav Frýdek** představili právní pojetí podjatosti znalce a např. upozornili na [rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 15 Co 136/2003](#), jehož právní věta zní: „Okolnost, že soudem přibráný znalec již předtím podával ve stejné záležitosti znalecký posudek na soukromou objednávku účastníka řízení, zakládá pochybnosti o jeho nepodjatosti bez ohledu na to, jaký je meritorní obsah znaleckého posudku, a je důvodem pro jeho vyloučení ...“.

V poslední lekci workshopu se **Miroslav Frýdek** věnoval analýze rozhodovací činnosti Ministra spravedlnosti v řízeních o přestupku podle § 39. odst. 1 písm. k) zákona o znalcích, tedy případy, kdy znalec v rozporu s § 28 znaleckého zákona nezajistil, aby znalecký posudek obsahoval veškeré požadované náležitosti.

Účastníci workshopu debatovali o formálních náležitostech znaleckého posudku a srovnávali s sebou přinesené vlastní anonymizované posudky s předestřeným výkladem.

V rámci cíle projektu vzdělávajícího znalce v právních dovednostech je lektori snažili navést na opuštění tzv. komfortní zóny, tedy aby zapracovali nové poznatky, vylepšili své posudky po formální stránce (pozn. obsahovým a metodickým náležitostem se bude věnovat květnový workshop).

Již tradičně si účastníci vyzkoušeli napsat lektory vytvořený zkušební test, který kopíruje požadavky obecné části znalecké zkoušky tak, jak je nastaven znaleckými právními předpisy a Ministerstvem spravedlnosti.

Pokud máte zájem, můžete si vyzkoušet odpovědět na tři otázky, které byly součástí testu viz <https://znalci.law.muni.cz/content/cs/aktuality/event/3873>.

2. workshop: Jak správně vypracovat znalecký posudek – obsahové a metodické náležitosti znaleckého posudku

Dne 18. května 2023 se pod vedením lektorů **Miroslava Hirta, Aleše Vémoly, Tomáše Vojtíška a Miroslava Frýdka** (více o lektorech na <http://znalci.law.muni.cz/content/cs/kontakty/lektori/>) uskutečnil v pořadí třetí školicí den zaměřený na vzdělávání znalců v právních dovednostech, který je jedním z výstupů projektu MUNI 3.2.1 NPO MUNI_MSMT_16606/2022. Třetí setkání mělo podobu workshopu, který byl zaměřen na obsahové a metodické náležitosti znaleckého posudku a spolupráci znalců na společném znaleckém posudku a konzultantství zvláštních dílčích otázek.

Workshop zahájil **Miroslav Frýdek**, který se zaměřil na otázky na znalce včetně problematiky skutkových a právních otázek. Představil právní rámec, který vymezuje znalecký úkol např. v § 107 odst. Trestního řádu, který zadavateli posudku ukládá povinnost, aby znalci poskytli potřebná vysvětlení ze spisu a vymezil jeho úkoly, a přitom dbal o to, že znalci nepřísluší provádět hodnocení důkazů a řešit právní otázky. V této souvislosti upozornil na materiál Pls 3/80 s názvem „K některým otázkám postupu soudů a státních notářství provádění důkazu znaleckým posudkem v občanském soudním řízení a v řízení před státním notářstvím“, který se zabýval i vyhodnocením toho, jak soudy správně či nesprávně zadávají znalcům otázky. Z daného materiálu z roku 1980 citoval: „Rozdíl mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením si neuvědomují soudy, pokud zadávají úkol znalcům tak, že se mají vyjadřovat k otázkám, u nichž nejde o odborné posouzení konkrétní skutečnosti, nýbrž o právní posouzení určitého skutkového stavu nebo o výklad právního předpisu.“

Dále citoval špatně zadané otázky jako např. Okresní soud v Teplicích ve věci vedené pod sp. zn. 18 C 82/78 uložil znalci, aby posoudil, zda žalobce nese vinu na dopravní nehodě (stejně tak např. i v rozhodnutí R 1/81), nebo ve věci vedené pod sp. zn. 6 C 372/77 před

Okresním soudem v Nymburce bylo v řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů ponecháno na znalci, aby zjistil, které věci má ocenit. Přítomní účastníci se shodli, že i po 43 letech se s takovými zadáními ještě setkávají. Lektor uvedl, že si zadavatelé posudků musí zejména uvědomit, že znalec je ustanovován kvůli svým odborným znalostem, nikoliv proto, aby činil právní závěry, neboť právní posouzení, tedy podřazení zjištěného skutkového děje pod právní pravidla, náleží výhradně soudu. Z novějších rozhodnutí, která kritizují formulaci a zacílení otázky lektor upozornil na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2172/14 ze dne 10. 3. 2015 (N 54/76 SbNU 747), ve kterém Ústavní soud vyslovuje pochybnosti i nad samotnou formulací otázky k předmětnému znaleckému posudku ze strany soudu: „Zda žalovaný auditor při vypracování závěrečných zpráv o ověření účetních závěrek společnosti AIB k 31. 12. 2003 a k 31. 12. 2004 postupoval v souladu se zákonem č. 254/2000 Sb. a auditorskými směrnicemi, případně jaké povinnosti jako auditor porušil?“ Ústavní soud tuto otázku zhodnotil tak, že danou otázkou byl znalec do značné míry v podstatě nabádán k zodpovězení otázky ryze právního charakteru, jejíž hodnocení ovšem přísluší primárně rozhodujícímu soudu, nikoliv znalci. V dalším výkladu se zabýval a s účastníky debatoval nad tím, zda jsou termíny jako vada, skrytá vada, těžká újma na zdraví termíny právními či skutkovými.

V závěru citoval právní větu rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. 4. 1997, sp. zn. 2 Tzn 19/97: II. Znalecký posudek nelze odmítnout jen proto, že znalec se nad rámec svého oprávnění vyjadřoval i k otázkám právním. Skutečnost, že znalec ve svém posudku zaujme stanovisko k otázce, jejíž zodpovězení přísluší soudu, nečiní tento posudek nepoužitelným, pokud obsahuje odborné poznatky a zjištění, z nichž znalec tento právní závěr učinil a které umožňují, aby si soud tentýž nebo jiný takový závěr dovodil sám.“ Celé rozhodnutí je dostupné zde <https://www.aspi.cz/products/lawText/4/8911/1/2>.

Aleš Vémola provedl účastníky spleť paragrafů znaleckých předpisů, které musí znalec při vypracovávání znaleckého posudku dodržet, aby jeho posudek obsahoval všechny náležitosti dle současné právní úpravy znalecké činnosti. Detailně se zabýval úplností, pravdivostí a přezkoumatelností znaleckých posudků. Na příkladech z vlastní znalecké činnosti ukázal postup při vypracování znaleckého posudku. Definoval, co je pro znalce zdrojem dat a nabádal, aby znalci za zdroj dat také považovali odbornou literaturu a v posudcích ji uváděli.

Miroslav Hirt se zaměřil na otázky navázané na situaci, kdy je potřebné vyřešit odbornou otázku přesahující běžné vědomosti znalce jednoho oboru. Představil tzv. konzultační zprávu pro znalce. V rámci výkladu o společném znaleckém posudku se zaměřil na společné a propojené odpovědi na položené otázky. Tuto část kurzu ve výkladu střídal s Alešem Vémolou. Každý z přednášejících pak představil svou část společného znaleckého posudku, čímž ukázali užitečnost a vzájemnou propojenost spolupráce na vyřešení jedné otázky za pomoci dvou znalců z různých oborů.

Tomáš Vojtíšek se zaměřil na několik dílčích témat: smlouva o vypracování (soukromého) znaleckého posudku, na právní vztahy mezi znalcem a zadavatelem a také se zabýval tzv. externími přílohami znaleckého posudku. Tedy přílohami, které jsou v posudku uvedeny, ale nejsou v příloze posudku, přesto však bude zachována plnost a přezkoumatelnost znaleckého posudku. Jako inspiraci a výklad dle něj představuje slovenský zákon č. 382/2004 Z. z., o znalcoch, tlmočnících a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, konkrétne § 17 odst. 5 i.f.: „Podklady, z ktorých znalec pri vykonávaní znaleckého posudku vychádzal, nemusia byť prílohou znaleckého posudku, ak sú verejne prístupné alebo ak sú súčasťou spisového materiálu; v takom prípade znalec odkáže na zdroj spôsobom, aby nebol zameniteľný. Rozsiahle podklady možno uložiť na prenosný nosič dát, ktorý je súčasťou znaleckého posudku; to neplatí pre znalecký posudok podaný v elektronickej podobe.“

Již tradičně si účastníci vyzkoušeli napsat lektory vytvořený zkušební test, který kopíruje požadavky obecné části znalecké zkoušky tak, jak je nastaven znaleckými právními předpisy a Ministerstvem spravedlnosti.

Pokud máte zájem, můžete si vyzkoušet odpovědět na tři otázky, které byly součástí testu viz <https://znalci.law.muni.cz/content/cs/aktuality/event/3894>.

ZNALECKÝ WEB – ZNALCI.LAW.MUNI.CZ

V lednu 2023 jsme spustili projektový web, který vytváří platformu pro komunikaci a sdílení poznatků. Znalecký web znalci.law.muni.cz nyní obsahuje **14 aktualit**, v archivu naleznete již dvě čísla Bulletinu pro znalecké právo a znalectví. V sekci Aktuality jsme u informacích o jednotlivých školeních pro znalce zveřejnili 9 příkladů testových otázek pro vstupní část znalecké zkoušky. Testové otázky byly vždy zveřejněny spolu s klíčem a správnými odpověďmi.

Naší odměnou jsou jednak Vaše reakce, jako např.:

Dobrý den, vážený pane doktore

právě jsem pročetla první BULLETIN znaleckého práva a znalectví, a chtěla bych Vám vyjádřit ocenění za přehledné informace. Velmi Vám děkuji za Vaši práci, kterou na poli znalectví vykonáváte, vnímám z Vaší strany velké porozumění i profesionální přístup.

ale zejména návštěvnost webu. Na stránkách znalci.law.muni.cz bylo od 1. ledna do 17. května letošního roku celkem **5 596 přístupů**. Děkujeme, že se k nám chodíte dívat, číst a poučit.

NÁŠ LEKTOR V KURZECH PRO ZNALCE ZVÍTĚZIL V ÚSTECKÉM KRAJI V SOUTĚŽI POLICISTA ROKU 2022 V SEKCI SPECIALISTA, VYHRÁL I CELOREPUBLIKOVÉ KOLO¹

I v letošním roce se uskutečnilo slavnostní vyhlášení prestižní soutěže Policista roku 2022. Toto ocenění je udělováno těm policistům a občanským zaměstnancům, kteří se v uplynulém roce vyznamenali při plnění služebních povinností nebo jiným způsobem

přispěli k fungování a prestiži našeho sboru. Ocenění Policista roku se traduje již od roku 2000, kdy jsou každoročně nominovány desítky policistů a občanských zaměstnanců v rámci krajských ředitelství policie a následně oceněni ti nejlepší z nich. Do republikového kola této soutěže jsou nominováni nejlepší z celé České republiky a Etická komise Policie České republiky vyhodnotí nominace pro policejního prezidenta.

V kategorii Specialista roku 2022 byl vítězem v krajském i republikovém kole vyhlášen **major Mgr. Ivo Dunovský²**. Na odboru kriminalistické techniky a expertizy Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje je od roku 2007 jako znalec v oboru daktyloskopie a ručního písma. Od roku 2015 v pozici vedoucího odboru. Jeho výjimečné osobní a služební nasazení v rámci jeho práce je obdivuhodné. Zpracoval dlouhodobou strategii znalecké činnosti na krajském ředitelství, ale i její limity a úskalí v horizontu roku 2025. Jeho snahou je vytvořit znalecké pracoviště 21. století – spočívající v modernizaci a digitalizaci znalecké činnosti.

Major Dunovský dlouhodobě spolupracuje i s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity v rámci konferenčních přednášek pro znalce a je jedním z lektorů v projektu Celoživotního vzdělávání znalců v právních dovednostech. Je také aktivním členem Československé společnosti pro písmoznalectví³, která je jedním z partnerů našeho projektu.

Blahopřejeme!

¹ Informace převzaty z: <https://www.policie.cz/clanek/policista-roku-2022.aspx>. Foto je z archivu Mjr. Mgr. Iva Dunovského, který je vyfocen po předání ocenění s ministrem vnitra Vítem Rakušanem a policejním prezidentem genpor. Martinem Vondráškem.

² Viz <https://znalci.law.muni.cz/content/cs/kontakty/lektori/>.

³ Viz <https://www.pismoznalectvi.org/>.

ROZHOVOR S OSOBNOSTÍ ZNALECKÉHO ŽIVOTA

Dnes s emeritní primářkou MUDr. Růženu Hajnovou⁴

Paní primářko, jak jste se dostala ke znalectví. Kdo Vás ke znalectví přivedl? Mohu se i zeptat, kdy jste byla znalkyní jmenována?

Od začátku šedesátých let minulého století jsem pracovala na Psychiatrické klinice FN v Plzni. Klinikou v té době vedl prof. MUDr. Eugen Vencovský, DrSc.⁵, který mne ke znalectví přivedl a jako znalce navrhl.

Znalcem jsem byla jmenována v červnu 1969 a pan profesor mne "zařadil" do pracovní dvojice ke starším, zkušeným znalcům, u kterých jsem se postupně učila "znalecké dovednosti". Nestačí totiž mít jen znalosti teoretické, ale důležitá je dovednost, jak vyšetřovat, jak s vyšetřovaným komunikovat.

Máte přehled o tom, kolik znaleckých posudků jste vypracovala?

Nikdy jsem nepatřila mezi znalce, kteří "sekají" jeden posudek za druhým. Když bych měla spočítat dohromady moji "plzeňskou" a následně "brněnskou" znaleckou činnost, tak se blížím asi 1500 posudkům. Mnohé z nich mi na celý život utkvěly v paměti pro svoji zajímavost, složitost a množství času, který jsem nad nimi strávila.

⁴ Narodena 13. 6. 1940 v Praze. Sexuoložka (Sexuologické oddělení FN Brno). Promovala na plzeňské LF UK v roce 1964 a nastoupila na Psychiatrickou kliniku LF UK v Plzni, kde působila 9 let. V roce 1966 se začala věnovat sexuologii, která tehdy byla součástí Dermatovenerologické kliniky LF UK v Plzni. V roce 1973 začala pracovat na Psychiatrické klinice v Brně-Bohunicích, od roku 1992 se tam stala primářkou nově založeného Sexuologického oddělení. Zdroj: <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/ruzena-hajnova-63722>.

Foto převzato z <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-jak-zabranit-tragediim-jako-ve-zdaru-ve-hre-je-statem-placena-sit-psihiatru-249147>.

⁵ Narodzen 9. 4. 1908 v Prostějově, zemřel 6. 1. 1999 v Plzni. Psychiatr a neurolog, absolvent LF UK, od roku 1957 profesor LF UK v Plzni, zakladatel a dlouholetý přednosta její psychiatrické kliniky, od roku 1974 její vědecký pracovník. Průkopník psychofarmakologie v Československu a zakladatel naší biologicky orientované psychiatrie. Zabýval se psychopatií a parafrenií a válečnými neurózami, dějinami psychiatrie. Vychoval vlastní psychiatrickou školu, z úroků jmění nabytého restitucí manželčina majetku podporoval nemajetné a dobře studující mediky plzeňské LF. Zdroj: <https://www.medvik.cz/bmc/link.do?id=jk01142036>.

Kolika ministrům spravedlnosti či předsedům krajských soudů jste dělala předsedkyni poradního sboru? Měnila se nějak práce v poradních sborech? Jaké kauzy či případy jste řešili?

Předsedkyní poradního sboru ministra spravedlnosti pro obor psychiatrie, psychologie a sexuologie jsem byla jmenována ministrem Pelikánem. Současný ministr Blažek je tedy mým čtvrtým ministrem. Práce poradního sboru se mění podle požadavků ministerstva. Dostáváme k posouzení oprávněnost stížností na znalce a posudky jimi vypracované. To není zrovna příjemná práce, když musíme "rozpitvat" posudek jiného znalce a napsat kde posudek má nedostatky, kde jsou a v některém případě i doporučit, aby znalec byl zbaven znalectví pro nekvalitní práci. Vyjadřujeme se i k žádostem adeptů a jejich způsobilosti. Vyjadřovali jsme se v době příprav i k zákonu o znalcích a měli jsme k němu závažné připomínky. Nebyly však vyslyšeny.

Jak probíhala Vaše znalecká příprava? Jak hodnotíte současnou přípravu nových znalců?

Jsem ráda, že v době, kdy jsem jako znalec začínala, bylo zvykem vypracovávat znalecký posudek ve dvojici. Měla jsem tak možnost poznávat způsob vyšetřování kolegů. To je ten nejlepší způsob učení. Žádná, sebelepší učebnice nebo přednáška vám nepřinese tolik jako odžitá skutečnost. Myslím, že taková znalecká příprava v současné době chybí. Převládá totiž z "úsporných důvodů" monoznalectví.

Ze seznamu znalců (<https://seznat.justice.cz/>) je zřejmé, že se počet znalců neustále snižuje. Ke dni 25. dubna 2023 je podle zákona z roku 1967 v odvětví psychiatrie zapsáno 210 znalců a v odvětví sexuologie je zapsáno 20 znalců. Podle nové právní úpravy je zapsán jeden znalec sexuolog a 3 znalci v oboru psychiatrie + jeden znalecký ústav (Ústředí vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha). Jak tuto situaci vnímáte? Věděla byste, jak nalákat mladé sexuology a psychiatry, aby si o znalecké razítko zažádali?

Současný nízký počet znalců je katastrofální. Situaci jsme předpovídali, a proto jsme se snažili, aby zákon v té podobě, ve které vyšel, nebyl přijat. Marně. Zákon je znalci vnímán jako "sankční vůči znalcům". Mladí, kvalitní kolegové nemají o znalectví zájem. Když víte o šikovném, mladém kolegovi, tak brzo uteče do privátní praxe a zatěžovat se ještě ve volném čase posudky? Ani nápad.

Jaké výzvy stojí před forenzní sexuologií a psychiatrií?

Našemu státu dosud chybí forenzně psychiatrické zařízení, kde by byly vyšetřovány závažné případy a kde by probíhala i příprava adeptů na znalectví. Máme sice obor soudního lékařství, ale ten se zabývá pouze somatickými nálezy, nikoliv psychikou. Forenzní psychiatrie a forenzní psychologie a sexuologie se prakticky nepřednáší a není ani součástí předatestační přípravy. Mladí kolegové se tak mnohdy zbytečně forenzní oblasti bojí. Je to jakási "odpovědnost navíc", než jakou mají ve svém oboru.

Jak hodnotíte novu znaleckou právní úpravu? Jaké klady či nedostatky v ní spatřujete?

Když hodnotím současný stav a hledání východiska, stále víc se mi vrací myšlenka, zda by nestálo za úvahu vrátit se k původnímu znění zákona a provést jen jeho novelizaci týkající se odměny. V čem tento zákon nevyhovoval?

Traduje se, že Vaše znalecké razítko a průkaz šel na Ministerstvo spravedlnosti vrátit Váš manžel (pozn. emeritní profesor Masarykovy univerzity prof. JUDr. Petr Hajn, DrSc.), abyste si to prý nerozmyslela? Je to pravda?

Je pravda, že když jsem se vzhledem ke svému věku rozhodla v únoru loňského roku ukončit svoji znaleckou činnost, můj manžel tomu nevěřil. Slibovala jsem totiž rodině už dlouho, že své pracovní nasazení zmírním. Razítko s průvodním dopisem osobně odevzdal na ministerstvu.

Byla jste od ukončení své znalecké činnosti oslovena soudem či policií s prosbou o vypracování znaleckého posudku jako znalkyně ad hoc? Pomáháte někdy kolegům jako konzultantka při psaní jejich znaleckých posudků?

Zpočátku byly telefonáty od vyšetřovatelů či soudu s žádostí o posudky a prosby, koho bych doporučila. Musela jsem často vyslechnout nářky, že marně volají a hledají znalce. V současné době s některými kolegy konzultuji případy. To jsou ti poctiví, kteří si váží svého podpisu pod posudkem.

Váš manžel je autorem Vámi často citované věty z vyúčtování znalečného: „Analyticko-syntetická studie spisového materiálu“ (tedy studium spisu). Jak hodnotíte současný paušál „Převzetí a obeznámení se s případem včetně seznámení se znalce se spisem“ v hodnotě 500 Kč?

Zažila jsem dobu, kdy vyúčtování studia spisu bylo kráceno s odůvodněním, že spis (který mnohdy měl několik kilogramů) pouze čteme. Můj manžel pak poradil formulaci: "analyticko-syntetická studie spisového materiálu". Současný paušál je jen jakési "situační východisko z nouze", ke kterému jsme se uchýlili při jednáních poradního sboru na MSp, abychom docílili alespoň současného zvýšení hodinového tarifu samotného vyšetření.

Co byste popřála znalcům do dalších let?

Věřím, že se nakonec podaří znaleckou krizi překonat, ale nebude to jednoduché. S vaničkou jsme totiž vylili i dítě.

PŘEDSTAVENÍ ZNALECKÉHO PRACoviŠTĚ

Ústav znalectví a oceňování Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích

Motto: „Děláme jen to, čemu rozumíme.“

Ústav znalectví a oceňování (dále též „UZO“) je jedním ze tří ústavů Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích (dále též „VŠTE“), který byl zřízen dne 1. 7. 2015, dalšími dvěma ústavů je Ústav technicko-technologický a Ústav podnikové strategie. VŠTE má svá pracoviště výhradně v Českých Budějovicích a je druhou veřejnou vysokou školou v tomto městě.

Aktivita UZO VŠTE je možné rozlišit do tří skupin, a to:

- Pedagogická činnost
- Vědecko-výzkumná činnost
- Znalecká činnost

Pedagogická činnost

VŠTE UZO je garančním pracovištěm pro výuku předmětů zaměřených na finance podniku a účetnictví v rámci bakalářského oboru Podniková ekonomika a dále garantuje výuku profesního studijního programu Master of Business Administration se zaměřením na Finance podniku, kvalitu výuky dohlíží European Council for Business Education (ECBE). Od roku 2021 také VŠTE UZO garantuje nově otevřený magisterský studijní program **Znalectví**, který je akreditován ve dvou oblastech – ekonomika a právo. Výuku zajišťují nejen uznávaní akademičtí pracovníci, ale také odborníci z praxe.

Studijní program Znalectví

Studijní program znalectví je akreditován Národní akreditační agenturou jako navazující čtyřsemestrální studijní program zaměřen na oblast oceňování podniků a oceňování nemovitostí. Jedná se o profesně orientovaný studijní program, v rámci kterého, je kladen

vysoký důraz na aplikovatelnost nabytých poznatků. Malé studijní skupiny umožňují zcela individuální přístup ke každému studentovi. Absolventi studijních programu „Znalectví“ se tak mohou věnovat kariéře znalců a svůj talent dále rozvíjet.

Vědecko-výzkumná činnost

Ústav znalectví a oceňování se také podílí na vědecko-výzkumné a tvůrčí činnosti v ekonomické oblasti, a to konkrétně se zaměřením na řešení ekonomických problémů v oblastech komplexního hodnocení podniků, finanční analýzy podniků, predikce budoucího vývoje podniku a jeho hodnoty, vývoje klíčových ukazatelů podniku, akciových trhů či vztahu parametrů ekonomiky na vybranou oblast průmyslu. Uvedené probíhá i v rámci mnoha národních, ale i mezinárodních projektů, do kterých je Ústav znalectví a oceňování zapojen. Projekty jsou podporovány jak národními agenturami (TAČR, GAČR, ...), tak i zahraničními (Interreg Europe, Visegrad Fund, ...). VŠTE UZO se v rámci své činnosti snaží propojovat a využívat v současné době stále silněji reflektované umělé neuronové sítě a prvky tzv. strojového učení i do oblasti oceňování. V rámci své činnosti VŠTE UZO je vydavatelem dvou časopisů, a to **Littera Scripta** (zaměřen na obecná ekonomická témata) a **Journal of Valuation and Expertness** (zaměřen na problematiku znalectví a oceňování). Dále VŠTE UZO pravidelně pořádá v podzimních měsících dvě konference, první z nich nese název **Innovative Economic Symposium**, je pořádána ve spolupráci se zahraničními univerzitami a zaměřuje se na obecná ekonomická témata.

Druhou konferencí pořádanou VŠTE UZO ve spolupráci se Spolkem soudních znalců České republiky v regionu jižních Čech je **Znalectví v technických a ekonomických oborech**, která je zaměřená na problematiku znalectví a oceňování. Poslední znalecká konference se konala ve dnech 8. – 9. září 2022 a v jejím rámci vystoupili zástupci Ministerstva spravedlnosti ČR (Odbor insolvenčních a soudních znalců), Ministerstva financí ČR (Oddělení oceňování majetku), Ředitel pobočky RENOMIA v Českých Budějovicích, znalci z praxe a advokát a lektor, kteří se specializují na znalectví. VŠTE UZO se tak aktivně snaží propojovat akademický svět se světem znalectví a přinášet znalcům soudobé podněty k jejich činnosti.

Druhý ročník této konference je naplánován na **5. – 6. října 2023**.

Znalecká činnost

Kromě výše uvedeného je VŠTE UZO zapsaným **znaleckým ústavem**, který byl na základě rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti zapsán dle zák. č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Na ústavu působí a na znalecké činnosti při tvorbě posudků se podílejí renomovaní znalci s mnohaletou praxí. VŠTE UZO je jediným znaleckým ústavem v oboru Ekonomika v jižních Čechách, a jeden z 19 znaleckých ústavů v ČR.

Od chvíle svého založení v roce 2015 je ústav oprávněn realizovat znalecké posudky v **oboru ekonomika**, tedy v oblasti finančního majetku, oceňování podniků, přezkoumávání a posuzování přeměn obchodních společností, přezkoumávání a posuzování vztahů, smluv, cen a dalších skutečností podle obchodního zákoníku, účetní

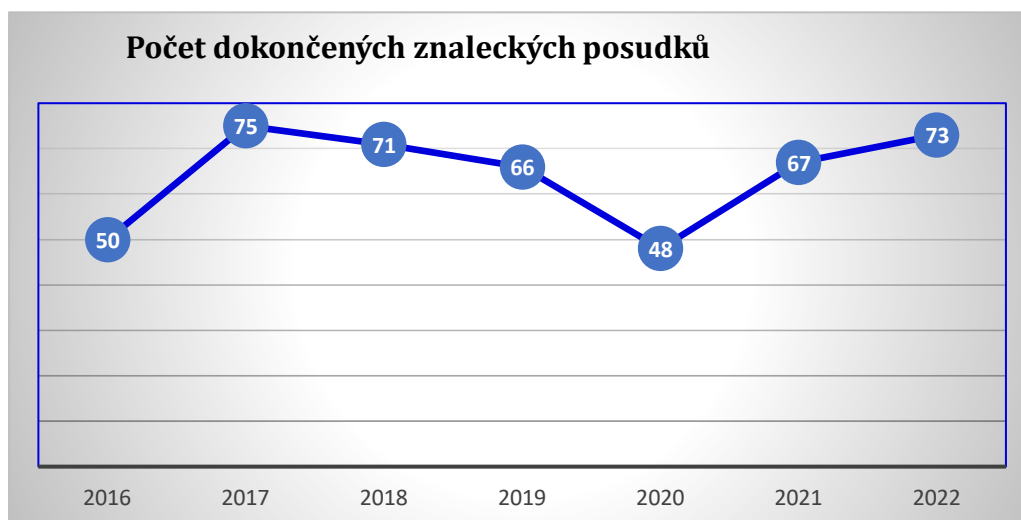
evidence, oceňování nehmotného majetku, nepeněžních vkladů, investic, mezd, oceňování nemovitostí a movitostí.

V roce 2016 rozšířil ústav znalecké oprávnění o **obor strojírenství** s rozsahem znaleckého oprávnění pro konstrukce strojů, technologických zařízení, dopravní a manipulační techniky, výrobní a materiálové inženýrství (systémy a procesy, výrobní stroje a zařízení), posuzování technického stavu (kvalita, spolehlivost a bezpečnost) výrobních strojů a zařízení včetně posuzování příčin havárií strojů a zařízení.

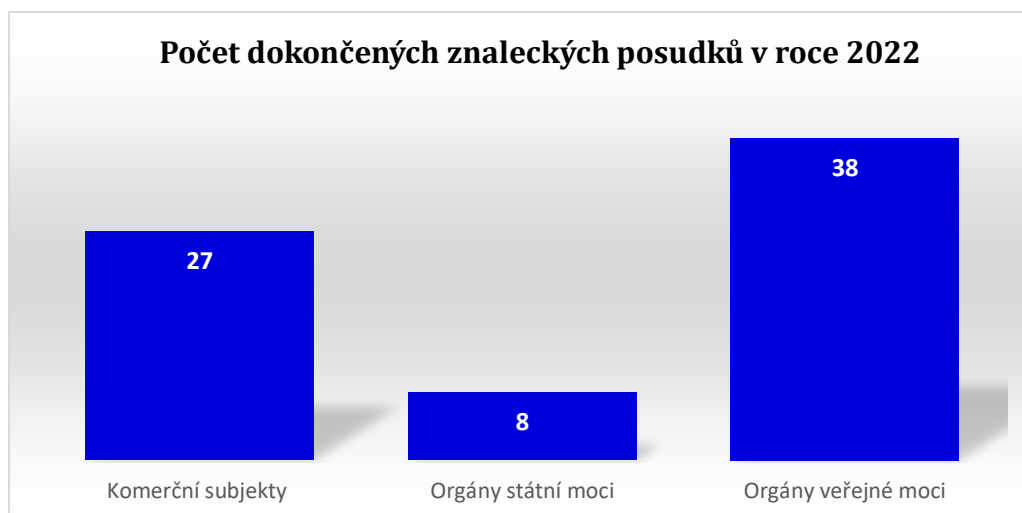
V létě 2018 se podařilo ústavu vedle oborů ekonomika a strojírenství rozšířit znalecké oprávnění také o **obor stavebnictví** s rozsahem oprávnění pro stavby obytné, průmyslové a zemědělské a posuzování a supervize zakázek s požadavky na vytvoření dokumentace v Building Information Modelling.

Klienti znaleckého ústavu jsou fyzické i právnické osoby při řešení soudních sporů, dědických řízení a vypořádání podílového spoluvlastnictví. Mezi časté klienty ale patří také banky, pojišťovny nebo orgány veřejné moci, kterými jsou například finanční úřady dříve v rámci určení daně z nabytí nemovitých věcí, nyní například pro stanovení výše daně z nemovitých věcí. V neposlední řadě patří mezi klienty také podnikatelské subjekty při fúzi nebo prodeji či nákupu podílu v podniku, resp. při stanovení hodnoty při likvidaci nebo konkurzu.

Následující obrázek zachycuje počet vydaných znaleckých posudků v letech 2016-2022 (tedy bez vydaných odborných vyjádření, expertních stanovisek a jiných výstupů, zahrnuti jsou i tzv. revizní znalecké posudky).

Následující obrázek zachycuje rozložení zadavatelů znaleckých posudků v roce 2022.

Znalecký ústav vysoké školy nabízí úzké spojení vědeckého pohledu a reálného světa, díky tomu je každý znalecký posudek zpracováván podle nejnovějších vědeckých poznatků v dané oblasti.

Proč znalecký posudek zpracovaný Ústavem znalectví a oceňování?

- Znalecký ústav při veřejné vysoké škole.
- Vypracování revizních znaleckých posudků, expertních stanovisek, aj.
- Tým zpracovatelů znaleckých posudků je složený z respektovaných odborníků ve své činnosti.
- Při zpracování znaleckých posudků je vždy uplatňován vědecký přístup.
- Funguje vždy jako nezávislý znalecký ústav, pro který je mlčenlivost samozřejmostí.
- Má široké portfolio řešených oblastí.

Cena za provedenou činnost je stanovována individuálně především na základě časové náročnosti zpracování posudku a také na základě předchozí osobní domluvy. V případě státních orgánů je cena stanovena dle platné vyhlášky.

Doba zpracování znaleckého posudku se odvíjí od jeho náročnosti a dostupnosti podkladů s největším důrazem na jeho kvalitu, nicméně všechny posudky se ústav snaží vypracovat v co nejkratší možné době bez zbytečných průtahů.

STATISTICKÝ KOUTEK

Současný seznam znalců a tlumočnicků tzv. SEZNAT (<https://seznat.justice.cz/>) umožňuje získat zajímavé informace o počtu znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů. Zároveň sledujeme vývoj počtu znalců a budeme Vám přinášet statistická data.

První statistický přehled jsem přinesli v [prvním čísle Bulletinu pro znalecké právo a znalectví](#).

Následující data jsou platná k redakční uzávěrce Bulletinu, tedy ke **dni 8. května 2023** a jsou srovnána s daty redakční uzávěrky prvního čísla Bulletinu, která byla ke dni 2. února 2023.

Počet znalců je **5 803**, což je o 122 znalců méně.⁶

Pozastavenou znaleckou činnost má **135** znalců, což je o 7 znalců více.

Zapsáno je **98** znaleckých kanceláří, což je o jednu kancelář méně.

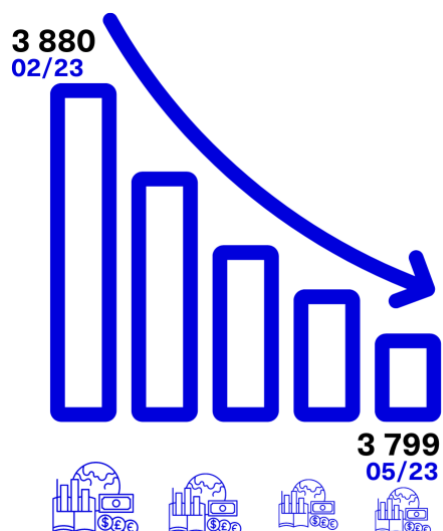

Seznam znalců eviduje **144** znaleckých ústavů, což je o dvě méně.

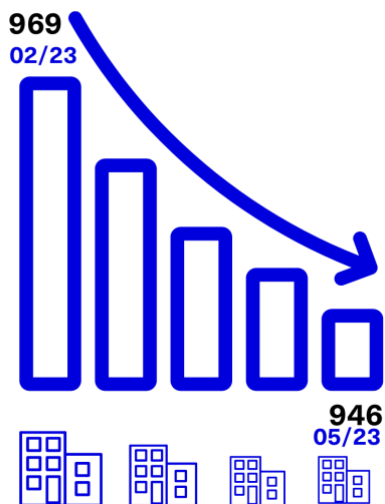

V oboru **Ekonomika** je podle předchozí právní úpravy zapsáno **3 799** znalců a podle nové právní úpravy je zapsáno **22** znalců. Ke dni 2. února 2023 bylo podle předchozí právní úpravy zapsáno **3 880** znalců a podle nové právní úpravy bylo zapsáno **14** znalců.

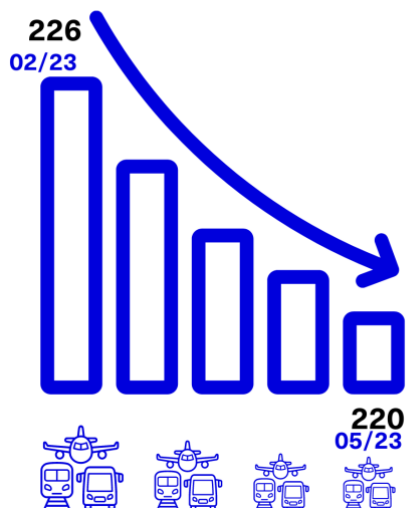
⁶ Dne 23. května 2023 složilo do rukou ministra spravedlnost slib 10 soudních znalců, viz Twitter Ministerstva spravedlnosti. Předchozí statistické závěry o počtu znalců byly ke dni redakční uzávěrky, tedy 8. května 2023. Ke dni 23. května 2023 je nově počet znalců 5 799.

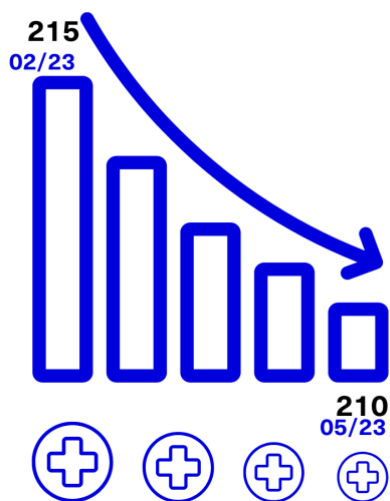
V oboru **Stavebnictví** je podle předchozí právní úpravy zapsáno **946** znalců, podle nové právní úpravy jsou zapsáni **4** znalci. Ke dni 2. února 2023 bylo podle předchozí právní úpravy zapsáno **969** znalců a podle nové právní úpravy byli zapsáni **2** znalci.

V oboru **Doprava** podle předchozí právní úpravy je zapsáno **220** znalců, podle nové právní úpravy jsou zapsáni **3** znalci. Ke dni 2. února 2023 bylo podle předchozí právní úpravy zapsáno **226** znalců a podle nové právní úpravy byli zapsáni **2** znalci.

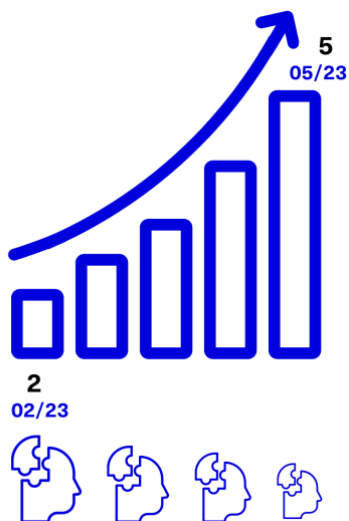

V oboru **Zdravotnictví, odvětví psychiatrie** podle předchozí právní úpravy je **210** znalců a podle nové právní úpravy jsou zapsáni **3** znalci. Ke dni 2. února 2023 bylo podle předchozí právní úpravy zapsáno **215** znalců, podle nové právní úpravy byli zapsáni **2** znalci.

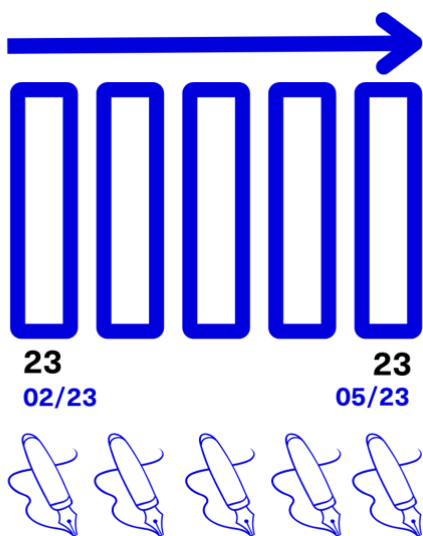

V oboru **Psychologie** je podle nové právní úpravy evidováno **5** znalců, což je o **3** znalce více, než bylo dne 2. února 2023.

V oboru **Písmoznalectví** podle předchozí právní úpravy je zapsáno i nyní **23** znalců, podle nové právní úpravy (Expertíza písma) jsou zapsáni již **2** znalci, což je o znalkyni více.

Nově sledujeme i obor **Strojírenství**. Podle předchozí právní úpravy je zapsáno **552** znalců, podle nové právní úpravy jsou zapsáni **3** znalci.

Česká komora odhadců majetku – profesní sdružení znalců a odhadců pro toto číslo Bulletinu poskytla své statistické shrnutí úspěšnosti u obecné části zkoušky, které proběhly v roce 2021, 2022 a v roce 2023 do termínu dne 21.3. Z poskytnutých podkladů plyne:

Obecnou část vstupní zkoušky úspěšně složilo	179
z toho až napodruhé	16
Celkem u zkoušky neuspělo	53
z toho ani napodruhé	5
Celkem počet znalců, kteří se zúčastnili zkoušky bez ohledu na výsledek:	211
Nedostavili se	4
z toho bez dalšího pokusu	2
z toho s dalším pokusem / pokusy	2
Termínů zkoušky bylo celkem vypsáno	39
z toho byly zrušeny	3

ZKUŠEBNÍ TEST VSTUPNÍ ZKOUŠKY

Lektoři v kurzech, které vznikají v rámci projektu vzdělávání znalců v právních dovednostech, vytvářejí databázi otázek pro zkušební test, který kopíruje požadavky obecné části vstupní zkoušky tak, jak je nastaven znaleckými právními předpisy a Ministerstvem spravedlnosti. Pokud máte zájem, můžete si test vyzkoušet.

K úspěšnému absolvování testu je nutné správně odpovědět alespoň 75 % testových otázek (multiple-choice) a časová dotace je 50 minut.

V další kapitole Bulletinu naleznete klíč k řešení a správné odpovědi.

Hodně štěstí!

1. Barva znalecké pečeti

- a) Není pevně definována
- b) Může být modrá
- c) Může být fialová
- d) Může být červená

2. Která z následujících možností je v rozporu se zákonem:

- a) znalec vykonává znaleckou činnost samostatně a jako zaměstnanec znaleckého ústavu
- b) znalec vykonává znaleckou činnost jako společník znalecké kanceláře a jako zaměstnanec znaleckého ústavu
- c) znalec vykonává znaleckou činnost samostatně a jako společník znalecké kanceláře
- d) znalec vykonává znaleckou činnost jako zaměstnanec tří znaleckých ústavů

3. V trestním řízení mohou být podávány námitky proti opatření o přibrání znalce

- a) Námitky proti podjatosti
- b) Námitky proti odbornému zaměření znalce
- c) Námitky proti formulaci otázek položených znalci
- d) Námitky proti výši vyúčtovaného znalečného

4. Zdrojem dat ve znaleckém posudku je:

- a) Písemnost obsažená ve spisu vedeném OVM
- b) Informační databáze
- c) Předmět ohledání
- d) Písemnost nepocházející ze spisu

5. Pokud v posudku nelze vůbec odpovědět na zadanou otázku

- a) Znalec odmítne znalecký posudek vypracovat
- b) Znalec tuto informaci sdělí zadavateli bez zbytečného odkladu
- c) Znalec uvede tuto skutečnost jako odpověď na zadanou otázku
- d) Znalec zadavateli vyúčtuje nižší hodinovou odměnu

6. Poslední strana posudku musí obsahovat:

- a) údaj, zda znalec přibral konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek
- b) označení osoby, která je povinna na žádost orgánu veřejné moci osobně stvrdit nebo doplnit znalecký posudek nebo blíže vysvětlit jeho obsah
- c) údaj, zda byla sjednána smluvní odměna nebo zda náhrada nákladů znalce byla sjednána odchylně od zákona
- d) otisk znalecké pečeti a datum a podpis osob, které mají povinnost znalecký posudek podepsat

7. Pro počet znalců ve znalecké kanceláři platí:

- a) Není pevně definován
- b) Min. 1 znalec
- c) Alespoň 2 znalci
- d) Min. 3 znalci

8. Znalecká kancelář a pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- a) ZK musí mít vypracovaná pravidla pro výkon znalecké činnosti
- b) ZK nemusí mít vypracovaná pravidla pro výkon znalecké činnosti
- c) ZK může mít vypracovaná pravidla pro výkon znalecké činnosti
- d) ZK nesmí mít vypracovaná pravidla pro výkon znalecké činnosti

9. Která/které varianty jsou v souladu se zákonem o znalcích, ZK a ZÚ:

- a) Pokud znalec vykonává znaleckou činnost v rámci znalecké kanceláře, může zároveň tuto činnost vykonávat samostatně
- b) Pokud znalec vykonává znaleckou činnost v rámci znalecké kanceláře, nesmí zároveň tuto činnost vykonávat samostatně
- c) Pokud znalec vykonává znaleckou činnost v rámci znalecké kanceláře, může zároveň tuto činnost vykonávat ve znaleckém ústavu
- d) Pokud znalec vykonává znaleckou činnost v rámci znalecké kanceláře, nesmí zároveň tuto činnost vykonávat ve znaleckém ústavu

10. Vykonávat znaleckou činnost ve znaleckém ústavu

- a) Mohou pouze znalci
- b) Mohou znalci a děkanem pověřeni vědecko-výzkumní pracovníci
- c) Mohou znalci oprávnění k výkonu znalecké činnosti ve stejném oboru a odvětví a případně specializaci, pro které si znalecký ústav podal žádost o zápis do seznamu znalců, nebo prostřednictvím osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti v příslušném oboru, odvětví, případně specializaci
- d) Mohou pouze znalci nebo pracovníci s hodností doc. a prof.

11. Znalec je povinen vykonávat znaleckou činnost

- a) osobně
- b) s odbornou péčí
- c) řádně
- d) podle svého nejlepšího vědomí a svědomí

12. Odborně způsobilou osobou pro výkon znalecké činnosti je osoba, která:

- a) má vysokoškolské vzdělání nejméně v magisterském studijním programu
- b) získala alespoň 10 let aktivní odborné praxe
- c) získala osvědčení o odborné způsobilosti vydané příslušnou komorou zřízenou ze zákona, jde-li o znalecké odvětví v odbornostech, ve kterých o odbornost a etiku výkonu povolání dbá profesní komora zřízená zákonem úspěšně
- d) úspěšně složila vstupní zkoušku podle § 10 ZnalZ

KLÍČ A SPRÁVNÉ ODPOVĚDI KE ZKUŠEBNÍMU TESTU

Klíč a řešení otázky č. 1

§ 37 odst. 3 vyhlášky o výkonu znalecké činnosti: Otisk znalecké pečeti je jednobarevný. Otisk znalecké pečeti je modré nebo fialové barvy.

Barva znalecké pečeti

- a) Není pevně definována – **ne**
- b) Může být modrá – **ano**
- c) Může být fialová – **ano**
- d) Může být červená – **ne**

Klíč a řešení otázky č. 2

§ 2 odst. 2) ZnalZ: Znalec může vykonávat znaleckou činnost samostatně, nebo jako zaměstnanec, společník nebo člen znalecké kanceláře. Je-li znalec v pracovněprávním nebo obdobném vztahu ke znaleckému ústavu, může vykonávat znaleckou činnost rovněž samostatně, nebo jako zaměstnanec, společník nebo člen znalecké kanceláře.

§ 6 odst. 2) ZnalZ: Znalec může být zaměstnancem, společníkem nebo členem pouze jedné znalecké kanceláře; takový znalec není oprávněn vykonávat současně znaleckou činnost samostatně.

Která z následujících možností je v rozporu se zákonem:

- a) znalec vykonává znaleckou činnost samostatně a jako zaměstnanec znaleckého ústavu – **není v rozporu**
- b) znalec vykonává znaleckou činnost jako společník znalecké kanceláře a jako zaměstnanec znaleckého ústavu – **není v rozporu**
- c) znalec vykonává znaleckou činnost samostatně a jako společník znalecké kanceláře – **je v rozporu**

- d) znalec vykonává znaleckou činnost jako zaměstnanec tří znaleckých ústavů – **není v rozporu**

Klíč a řešení otázky č. 3

§ 105 odst. 3 TŘ: „Proti osobě znalce lze vznést námitky z důvodu podjatosti, pro který je vyloučen z podání znaleckého posudku podle zvláštního zákona. Vedle toho lze vznést námitky proti odbornému zaměření znalce nebo proti formulaci otázek položených znalci...“

§ 110b TŘ: „Výši znalečného určí orgán činný v trestním řízení, který znalce, znaleckou kancelář nebo znalecký ústav k podání znaleckého posudku přibral, a v řízení před soudem předseda senátu v souladu s jinými právními předpisy upravujícími znalečné. Nesouhlasí-li orgán činný v trestním řízení s výší vyúčtovaného znalečného, rozhodne usnesením. Proti usnesení je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.“

V trestním řízení mohou být podávány proti opatření o přibrání znalce

- a) Námitky proti podjatosti – **ano**
- b) Námitky proti odbornému zaměření znalce – **ano**
- c) Námitky proti formulaci otázek položených znalci – **ano**
- d) Námitky proti výši vyúčtovaného znalečného – **ne**

Klíč a řešení otázky č. 4

§ 53 odst. 1 vyhlášky o výkonu znalecké činnosti: Zdrojem dat je informační databáze, předmět ohledání, fyzická osoba, písemnost obsažená ve spisu, který vede orgán veřejné moci, nebo kterou předložila fyzická nebo právnická osoba, nebo jiný zdroj informací, které jsou potřebné k odpovědi na zadanou odbornou otázku.

Zdrojem dat ve znaleckém posudku je:

- a) Písemnost obsažená ve spisu vedeném orgánem veřejné moci – **ano**
- b) Informační databáze – **ano**
- c) Předmět ohledání – **ano**
- d) Písemnost nepocházející ze spisu – **ano** (pozn. viz výše „jiný zdroj informací, které jsou potřebné k odpovědi na zadanou odbornou otázku“.)

Klíč a řešení otázky č. 5

§ 58 odst. 3 vyhlášky o výkonu znalecké činnosti: „Pokud nelze odpovědět na zadanou otázku vůbec, znalec uvede tuto skutečnost jako odpověď na zadanou odbornou otázku“

Pozn.: skutečnost, že nelze na otázku odpovědět, by samozřejmě znalec uvedl při projednání svého ustanovení (viz § 25 odst. 1 ZnalZ), nicméně může tuto skutečnost definitivně zjistit až při vlastním znaleckém zkoumání.

Pokud v posudku nelze vůbec odpovědět na zadanou otázku

- a) Znalec odmítne znalecký posudek vypracovat – **ne**

- b) Znalec tuto informaci sdělí zadavateli bez zbytečného odkladu – **ne**
- c) Znalec uvede tuto skutečnost jako odpověď na zadanou otázku – **ano**
- d) Znalec zadavateli vyúčtuje nižší hodinovou odměnu – **ne**

Klíč a řešení otázky č. 6

- a) § 46 odst. 1) vyhlášky o výkonu znalecké činnosti
- b) údaj, zda znalec přibral konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek, a případně též označení konzultanta a důvod, pro který jej znalec přibral,
- c) označení jiné osoby než konzultanta, která se podílela na zpracování znaleckého posudku, pokud jej zpracoval znalecký ústav,
- d) označení osoby, která je povinna na žádost orgánu veřejné moci osobně stvrdit nebo doplnit znalecký posudek nebo blíže vysvětlit jeho obsah, pokud znalecký posudek zpracoval znalecký ústav,
- e) údaj o vzetí na vědomí znaleckého posudku, pokud jej zpracoval znalecký ústav,
- f) údaj, zda byla sjednána smluvní odměna nebo zda náhrada nákladů znalce byla sjednána odchylně od zákona,
- g) znaleckou doložku, případně též doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, kterou umístí před znaleckou doložku,
- h) otisk znalecké pečeti a
- i) datum a podpis osob, které mají povinnost znalecký posudek podepsat.

Poslední strana posudku musí obsahovat:

- a) údaj, zda znalec přibral konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek – **ano**
- b) označení osoby, která je povinna na žádost orgánu veřejné moci osobně stvrdit nebo doplnit znalecký posudek nebo blíže vysvětlit jeho obsah – **ano**
- c) údaj, zda byla sjednána smluvní odměna nebo zda náhrada nákladů znalce byla sjednána odchylně od zákona – **ano**
- d) otisk znalecké pečeti a datum a podpis osob, které mají povinnost znalecký posudek podepsat – **ano**

Klíč a řešení otázky č. 7

§ 6 odst. 1 písm. a) Znaleckou kanceláří může být obchodní korporace, která bude vykonávat znaleckou činnost prostřednictvím alespoň 2 znalců oprávněných k výkonu znalecké činnosti ve stejném oboru a odvětví a případně specializaci, pro které si podala žádost o zápis do seznamu znalců...

Pro počet znalců ve znalecké kanceláři platí:

- a) Není pevně definován – **ne**
- b) Min. jeden znalec – **ne**
- c) Alespoň dva znalci – **ano**
- d) Min. tři znalci – **ne**

Klíč a řešení otázky č. 8

§ 6 odst. 1 písm. b) Znaleckou kancelář může být obchodní korporace, která má vypracována pravidla pracovních postupů zajišťujících řádný výkon znalecké činnosti.

Znalecká kancelář a pravidla pracovních postupů pro výkon znalecké činnosti

- a) ZK musí mít vypracovaná pravidla pro výkon znalecké činnosti – **ano**
- b) ZK nemusí mít vypracovaná pravidla pro výkon znalecké činnosti – **ne**
- c) ZK může mít vypracovaná pravidla pro výkon znalecké činnosti – **ne**
- d) ZK nesmí mít vypracovaná pravidla pro výkon znalecké činnosti – **ne**

Klíč a řešení otázky č. 9

§ 2 odst. 2 ZnalZ: Znalec může vykonávat znaleckou činnost samostatně, nebo jako zaměstnanec, společník nebo člen znalecké kanceláře. Je-li znalec v pracovněprávním nebo obdobném vztahu ke znaleckému ústavu, může vykonávat znaleckou činnost rovněž samostatně, nebo jako zaměstnanec, společník nebo člen znalecké kanceláře.

§ 6 odst. 2 ZnalZ: Znalec může být zaměstnancem, společníkem nebo členem pouze jedné znalecké kanceláře; takový znalec není oprávněn vykonávat současně znaleckou činnost samostatně.

Která/které varianty jsou v souladu se zákonem o znalcích, ZK a ZÚ:

- a) Pokud znalec vykonává znaleckou činnost v rámci znalecké kanceláře, může zároveň tuto činnost vykonávat samostatně – **ne**
- b) Pokud znalec vykonává znaleckou činnost v rámci znalecké kanceláře, nesmí zároveň tuto činnost vykonávat samostatně – **ano**
- c) Pokud znalec vykonává znaleckou činnost v rámci znalecké kanceláře, může zároveň tuto činnost vykonávat ve znaleckém ústavu – **ano**
- d) Pokud znalec vykonává znaleckou činnost v rámci znalecké kanceláře, nesmí zároveň tuto činnost vykonávat ve znaleckém ústavu – **ne**

Klíč a řešení otázky č. 10

§ 7 odst. 1 písm c) Znaleckým ústavem může být ten, kdo bude vykonávat znaleckou činnost pomocí alespoň 1 znalce oprávněného k výkonu znalecké činnosti ve stejném oboru a odvětví a případně specializaci, pro které si podal žádost o zápis do seznamu znalců, nebo prostřednictvím osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti v příslušném oboru, odvětví, případně specializaci.

Vykonávat znaleckou činnost ve znaleckém ústavu

- a) Mohou pouze znalci – **ne**
- b) Mohou znalci a děkanem pověřením vědecko-výzkumní pracovníci – **ne**
- c) Mohou znalci oprávnění k výkonu znalecké činnosti ve stejném oboru a odvětví a případně specializaci, pro které si znalecký ústav podal žádost o zápis do seznamu

- znalců, nebo prostřednictvím osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti v příslušném oboru, odvětví, případně specializaci – **ano**
- d) Mohou pouze znalci nebo pracovníci s hodností doc. a prof. – **ne**

Klíč a řešení otázky č. 11

§ 1 ZnalZ:

odst. 3) Znalec je povinen vykonávat znaleckou činnost pouze v oboru a odvětví a případně specializaci, pro které má oprávnění vykonávat znaleckou činnost, s odbornou péčí, nezávisle, nestranně a ve sjednané nebo stanovené době.

odst. 4) Znalec vykonává znaleckou činnost osobně; to platí i v případě, že znaleckou činnost vykonává ve znalecké kanceláři.

§ 5 odst. 2 ZnalZ: Slib znalce zní: „Slibuji, že při své znalecké činnosti budu dodržovat právní předpisy, že znaleckou činnost budu vykonávat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nezávisle a nestranně, že budu plně využívat všech svých znalostí a dbát o jejich rozvoj a že zachovám mlčenlivost o skutečnostech, o nichž jsem se při výkonu znalecké činnosti dozvěděl.“

§ 5 odst. 1 písm. c) ZnalZ Znalcem může být fyzická osoba, která má odpovídající materiálně technické zázemí a přístrojové vybavení, které dává záruku řádného výkonu znalecké činnosti.

§ 7 odst. 1 písm. e) ZnalZ Znaleckým ústavem může být ten, kdo má odpovídající materiálně technické zázemí, přístrojové vybavení a personální zázemí, které dává záruku řádného výkonu znalecké činnosti,

Znalec je povinen vykonávat znaleckou činnost

- a) osobně – **ano**
- b) s odbornou péčí – **ano**
- c) řádně – **ano**
- d) podle svého nejlepšího vědomí a svědomí – **ano**

Klíč a řešení otázky č. 12

§ 8 odst. 1 písm. a) ZnalZ Za odborně způsobilou podle § 5 odst. 1 písm. a) se považuje osoba, která získala vysokoškolské vzdělání odpovídajícího směru zaměřené na daný obor a dané odvětví nejméně v magisterském studijním programu, pokud je lze získat, jinak nejvyšší možné dosažitelné vzdělání zaměřené na daný obor a dané odvětví.

§ 8 odst. 5 ZnalZ V odůvodněných případech může ministerstvo na žádost žadatele o zápis do seznamu znalců splnění některé z podmínek podle odstavce 1 prominout, pokud jsou ostatní podmínky splněny v takové míře, která dává dostatečnou záruku, že znalecká činnost bude vykonávána s odbornou péčí; zejména lze prominout nesplnění podmínky podle odstavce 1 písm. a) získáním delší aktivní odborné praxe.

§ 8 odst. 1 ZnalZ Za odborně způsobilou podle § 5 odst. 1 písm. a) se považuje osoba, která:

písm. b) získala 5 let aktivní odborné praxe zaměřené na daný obor a dané odvětví,

písm. c) získala jiné osvědčení o odborné způsobilosti zaměřené na daný obor a dané odvětví, nebo absolvovala specializační studium zaměřené na daný obor a dané odvětví, pokud je to nezbytné k výkonu znalecké činnosti s odbornou péčí,

písm. d) získala osvědčení o odborné způsobilosti vydané příslušnou komorou zřízenou ze zákona, jde-li o znalecké odvětví v odbornostech, ve kterých o odbornost a etiku výkonu povolání dbá profesní komora zřízená zákonem, a

písm. e) úspěšně složila vstupní zkoušku podle § 10.

Odborně způsobilou osobou pro výkon znalecké činnosti je osoba, která:

- a) má vysokoškolské vzdělání nejméně v magisterském studijním programu – **ne**
- b) získala alespoň 10 let aktivní odborné praxe – **ne**
- c) získala osvědčení o odborné způsobilosti vydané příslušnou komorou zřízenou ze zákona, jde-li o znalecké odvětví v odbornostech, ve kterých o odbornost a etiku výkonu povolání dbá profesní komora zřízená zákonem úspěšně – **ano**
- d) úspěšně složila vstupní zkoušku podle § 10 ZnalZ – **ano**

CO SE DĚJE VE ZNALECTVÍ NA ÚROVNI MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI

Ministerstvo na svém znaleckém portále zveřejnilo dva okruhy otázek pro zvláštní část vstupní zkoušky a parametry zadání zkušebního znaleckého posudku

A) Obor Ekonomika, odvětví Oceňování nemovitých věcí

Okruhy otázek k přípravě na ústní část vstupní zkoušky

1. Oceňování ve smyslu zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, a podle oceňovací vyhlášky (účel a případy použití)
2. Rozdílnost v přístupech ocenění (na tržní bázi, na netržní bázi, podle oceňovací vyhlášky a zákona o vyvlastnění)
3. Oceňování nemovitých věcí podle mezinárodních standardů, zejména EVS a IVS
4. Pojmy a definice (např. druhy cen a hodnot, definice staveb)
5. Podklady (data) pro ocenění nemovitých věcí (např. místní šetření, internetové zdroje, databázové servery, katastr nemovitostí, mapové portály, stavební dokumentace, zdroje pro míru kapitalizace, smlouvy, veřejný registr smluv)
6. Omezení vlastnických práv, jakožto závady na nemovitých věcech, významných pro ocenění
7. Metody stanovení/návrhu nákladové (věcné) hodnoty
8. Metody stanovení/návrhu výnosové hodnoty
9. Metody stanovení/návrhu porovnávací hodnoty
10. Ostatní (náhradní) oceňovací metody (např. kombinace nákladového a výnosového oceňování, rekonciliace)
11. Roční náklady na provoz nemovité věci (v případě ocenění výnosovým způsobem)
12. Odvození/stanovení výnosové míry nemovité věci
13. Oceňování pozemků (stavební a ostatní)
14. Stanovení nájemného za užívání staveb a pozemků
15. Postupy při stanovení majetkové újmy (např. při poškození stavby, znehodnocení stavby okolní zástavbou – liniovými stavbami apod.), dopad vad a poruch na hodnotu nemovitosti
16. Oceňování věcných břemen
17. Oceňování nemovitých věcí pro úvěrové účely, rizika spojená s právním stavem a umístěním nemovitých věcí
18. Oceňování nemovitých věcí pro potřeby vyvlastňovacího řízení (zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě)
19. Oceňování nemovitých věcí ve smyslu zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon) a zákona č. 127/2005 Sb., o

elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)

20. Oceňování práva stavby

21. Specifika oceňování nemovitých věcí ve vybraných případech (vypořádání SJM, vypořádání podílového spoluvlastnictví, pro exekuční řízení, majetková újma při pojistné události)

Parametry zadání zkušebního znaleckého posudku v oboru Ekonomika, odvětví Oceňování nemovitých věcí naleznete zde: <https://znalci.justice.cz/dokumenty/#dokumenty>.

B) Obor Ekonomika, odvětví Oceňování obchodních závodů

Okruhy otázek k přípravě na ústní část vstupní zkoušky

1. Oceňování ve smyslu zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, a podle oceňovací vyhlášky (účel a případy použití)
2. Rozdílnost v přístupech ocenění (na tržní bázi, na netržní bázi, podle oceňovací vyhlášky a zákona o vyvlastnění)
3. Oceňování nemovitých věcí podle mezinárodních standardů, zejména EVS a IVS
4. Pojmy a definice (např. druhy cen a hodnot, definice staveb)
5. Podklady (data) pro ocenění nemovitých věcí (např. místní šetření, internetové zdroje, databázové servery, katastr nemovitostí, mapové portály, stavební dokumentace, zdroje pro míru kapitalizace, smlouvy, veřejný registr smluv)
6. Omezení vlastnických práv, jakožto závady na nemovitých věcech, významných pro ocenění
7. Metody stanovení/návrhu nákladové (věcné) hodnoty
8. Metody stanovení/návrhu výnosové hodnoty
9. Metody stanovení/návrhu porovnávací hodnoty
10. Ostatní (náhradní) oceňovací metody (např. kombinace nákladového a výnosového oceňování, rekongruence)
11. Roční náklady na provoz nemovité věci (v případě ocenění výnosovým způsobem)
12. Odvození/stanovení výnosové míry nemovité věci
13. Oceňování pozemků (stavební a ostatní)
14. Stanovení nájemného za užívání staveb a pozemků
15. Postupy při stanovení majetkové újmy (např. při poškození stavby, znehodnocení stavby okolní zástavbou – liniovými stavbami apod.), dopad vad a poruch na hodnotu nemovitosti
16. Oceňování věcných břemen
17. Oceňování nemovitých věcí pro úvěrové účely, rizika spojená s právním stavem a umístěním nemovitých věcí
18. Oceňování nemovitých věcí pro potřeby vyvlastňovacího řízení (zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě)

19. Oceňování nemovitých věcí ve smyslu zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon) a zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)
20. Oceňování práva stavby
21. Specifika oceňování nemovitých věcí ve vybraných případech (vypořádání SJM, vypořádání podílového spoluvlastnictví, pro exekuční řízení, majetková újma při pojistné události)

Parametry zadání zkušebního znaleckého posudku v oboru Ekonomika, odvětví
Oceňování nemovitých věcí naleznete zde:
<https://znalci.justice.cz/dokumenty/#dokumenty>.

Z rozhodovací činnosti ministerstva – dnes zaměřeno na znaleckou pečeť

Úvod

V § 28 odst. 8 ZnalZ je stanoveno, že znaleckou pečeti lze opatřit pouze znalecký posudek. Pokud by znalec použil „razítko“ jinde, než na znaleckém posudku, dopustil by se přestupku dle § 39 odst. 1 písm. l) ZnalZ, dle kterého se znalec⁷ dopustí přestupku, pokud v rozporu s § 28 odst. 8 ZnalZ neoprávněně opatří znaleckou pečeti listinu, která není znaleckým posudkem. Pokuta je stanovena v částce do 250 000,- Kč.

⁷ Též znalecká kancelář a znalecký ústav.

Z výše uvedeného právního rámce je nutné vyčlenit listinu, která není znaleckým posudkem, ale jejím tvůrcem (autorem) je znalec. Mezi mimoznaleckou činností znalců náleží zejména vypracovávání různých analýz, odhadů (činnost odhadce), či odborných vyjádření. Tyto expertízy nejsou výkonem znalecké činnosti⁸, i když je provádí znalec a nezapisují se do evidence znaleckých posudků.⁹

Kdy např. znalec neprovádí znaleckou činnost, ale její výsledek může být se znaleckou činností zaměnitelný?:

- Znalec vypracovává odborné vyjádření (např. dle § 105 odst. 1 trestního řádu) či jakýkoli dokument obsahující hodnocení a závěry odborného zkoumání
- Znalec vypracovává odborné vyjádření (jakýkoli dokument obsahující hodnocení a závěry) a na jeho konec napíše: „Odborné vyjádření jsem podal jako znalec v oboru X, odvětví Y, specializaci Z, jmenovaný rozhodnutím Krajského soudu XY ze dne 00.00.0000, č. j. Spr./“
- Znalec vypracovává odborné vyjádření (jakýkoli dokument obsahující hodnocení a závěry) a na jeho konec připojí otisk znalecké pečeti

Dále se zaměříme na případy, kdy Ministerstvo spravedlnosti znalce za jednání v rozporu s § 28 odst. 8 ZnalZ postihlo.

Kauza „Znalecká pečeť na posouzení škodní události“ č. j.: MSP-82/2022-OINS-SRZT/3

Rozhodnutí je dostupné zde: <https://rozhodnuti.justice.cz/rozhodnuti/419449>.

Znalci byla v daném rozhodnutí vytýkána dvě pochybení. Nyní se zaměříme jen na pochybení vedené v rozhodnutí jako (ii), které se vztahuje ke znalecké pečetě.

Znalec (obviněný) byl uznán vinným tím, že vyhotovil listinu nazvanou „Posouzení škodní události v části domu [adresa] 73 [obec]“, kterou opatřil znaleckou pečetí. Z předmětné listiny vyplývá, že obviněný vyhotovil na objednávku dokument, v němž posuzoval příčiny poškození oplocení rodinného domu, na určitém pozemku a vyslovil závěr, že příčinou je nadměrné odkopání zeminy u základů a náklady na sanaci budou představovat částku 86 793 Kč. Z předmětné listiny ministerstvo dále zjistilo, že znalec o sobě referuje jako o „autorizované osobě“. Dokument opatřil razítkem autorizovaného inženýra pro pozemní stavby a zároveň znaleckou pečetí.

Ministerstvo v rozhodnutí (bod 27) uvádí, že pečeť znaleckého posudku je spojována s garancí vysoce kvalifikované činnosti, která je s ohledem na svoji důležitost svěřena výhradně osobám, které prokážou bezúhonnost a vysokou míru odbornosti. Jednání obviněného ohrozilo společenský zájem na řádném výkonu znalecké činnosti způsobem

⁸ Znalecké činnosti jsou definovány v § 1 odst. 1 ZnalZ: Výkonem znalecké činnosti se rozumí provádění znaleckých úkonů, zejména zpracování a podání znaleckého posudku, jeho doplnění nebo vysvětlení, a činnost, která bezprostředně směřuje k podání znaleckého posudku, jeho doplnění nebo vysvětlení.

⁹ Viz § 29 ZnalZ Evidence posudků.

nikoliv bagatelním, zároveň nebyly zjištěny žádné okolnosti, které by škodlivost činu v daném případě vyloučily. Povaha a závažnost přestupku odpovídá významu zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen (bod 33 rozhodnutí). Chráněným zájmem je v projednávané věci společenský zájem na řádném výkonu znalecké činnosti. V konkrétním případě obviněný opatřil znaleckou pečeti listinu, která není znaleckým posudkem, ale má povahu názoru znalce, k němuž došel bez náležitého znaleckého zkoumání. Znalecký posudek musí být vždy výsledkem znaleckého zkoumání, přitom znalecké zkoumání je vysoce kvalifikovaná činnost upravená zákonem a prováděcí vyhláškou. Znalecká pečeť pak stvrzuje, že se jedná o znalecký posudek, tedy dokument, který má oproti jiným dokumentům zcela specifické postavení. Znalecká pečeť by měla být pro třetí osoby garancí toho, že jí opatřený dokument je znaleckým posudkem, tedy vysoce odborným a spolehlivým dokumentem. Tím, že znalec opatřil dokument bez náležitostí znaleckého posudku znaleckou pečeti, zneužil jemu svěřenou státní pečeť k jiným účelům, než pro které mu byla udělena. Toto jednání považuje ministerstvo za závažné porušení zákona.

Ministerstvo znalci **uložilo pokutu ve výši Kč 45 000,-**. Jednalo se o tzv. úhrnný trest, jelikož znalec byl v tomto rozhodnutí uznán vinným ještě z dalších porušení ZnalZ.

Kauza „Otisk pečeti na odborném vyjádření“ č. j. MSP-63/2022-OINS-SRZT/3

Rozhodnutí je dostupné zde: <https://rozhodnuti.justice.cz/rozhodnuti/419440>.

Znalec (obviněný) je vinen tím, že ačkoliv byl jako znalec povinen podle § 28 odst. 8 ZnalZ opatřovat znaleckou pečeti pouze znalecké posudky, tak opatřil první stranu listiny označené jako „Odborné vyjádření znalce číslo: 1198_20_RD Šmídovi_ [ulice a číslo] Králové_500 09“ otiskem své znalecké pečeti, přestože tato listina není znaleckým posudkem. Ministerstvo na základě předmětné listiny došlo k závěru, že splňuje podstatné znaky znaleckého posudku, není tak však označena a neobsahuje veškeré zákonem požadované náležitosti na znalecký posudek (zadání, posudek, odůvodnění, závěr). Chráněný zájem, který zde ministerstvo posuzovalo, je společenský zájem na řádném výkonu znalecké činnosti, kterou mají znalci vykonávat řádně označenými znaleckými posudky obsahujícími veškeré zákonem požadované náležitosti. Společenskou škodlivost se tak jednání znalce přibližuje porušení povinnosti opatřit znalecký posudek veškerými požadovanými náležitostmi (přestupek dle § 39 odst. 1 písm. k) ZnalZ), kdy navíc **vyjádření není jako znalecký posudek výslovně označeno, ve spojení s otiskem znaleckou pečeti na listinu odlišnou od znaleckého posudku, což představuje jednání, které rovněž narušuje důvěru veřejnosti v transparentní a řádně označenou činnost znalců.**

Za uvedené jednání ministerstvo **uložilo znalci pokutu ve výši Kč 13 000,-**, kterou označilo (bod 15 rozhodnutí) za jednak přiměřený trest, který je způsobilý plnit vůči znalci plnit preventivní a represivní funkci, ale zároveň je ministerstvo přesvědčeno, že **peněžitá sankce v této výši může naplnit individuálně a zároveň i generálně preventivní funkci trestu. Tedy působit na znaleckou obec, aby se jiný znalec obdobného provinění nedopustil.**

Rozhodnutí je dostupné zde: <https://rozhodnuti.justice.cz/rozhodnuti/419443>.

Znalec (obviněný) byl shledán vinným tím, že v rámci přestupkového a správního řízení ve věci nepovolené stavby na lesním pozemku, které vedla Česká inspekce životního prostředí, vyhotovil listinu bez náležitostí znaleckého posudku, kterou opatřil znaleckou pečetí. Z listiny ministerstvo zjistilo tyto skutečnosti. Znalec na žádost fyzické osoby vyhotovil listinu, kterou označil jako Odborné vyjádření znalce. V této listině uvedl, že stavba umístěná na pozemku nemá negativní vliv na zvěř a ani z hlediska estetického nenarušuje lesní biotop. Tuto listinu opatřil znaleckou pečetí. Listina byla použita v přestupkovém a správním řízení ve věci nepovolené stavby na lesním pozemku. Listinu znalec opatřil svým podpisem a pečetí znalce. Listina není po formální ani materiální stránce znaleckým posudkem, tedy znalec opatřil znaleckou pečetí listinu, která není znaleckým posudkem.

Jelikož má znalec dle § 28 odst. 8 ZnalZ povinnost opatřit znaleckou pečetí pouze znalecké posudky, a jelikož opatřil znaleckou pečetí listinu jinou, dopustil se přestupku. Společenskou škodlivost činu ministerstvo (bod 14 rozhodnutí) hodnotilo s ohledem na účel ZnalZ, kterým je mimo jiné i zájem na řádném výkonu znalecké činnosti v řízení před orgány veřejné moci, jakož i znalecké činnosti prováděné v souvislosti s právními úkony fyzických nebo právnických osob. Pečeť znaleckého posudku je spojována s garancí vysoce kvalifikované činnosti, která je s ohledem na svoji důležitost svěřena výhradně osobám, které prokážou bezúhonnost a vysokou míru odbornosti.

(bod 15 rozhodnutí) Zákonná regulace znalecké činnosti má být zárukou, že znalecké posudky budou vykazovat vysokou míru odbornosti a zároveň budou obsahovat zákonem stanovené náležitosti, mezi které dle § 28 odst. 2 písm. j) ZnalZ patří právě otisk znalecké pečeti. **Účelem těchto zákonem stanovených náležitostí je odlišení znaleckého posudku, spojeného s vysokou odborností a značnou výpovědní hodnotou, od listin jiných. Z výše uvedeného vyplývá nepřipustnost opatření listiny odlišné od znaleckého posudku otiskem znalecké pečeti, čímž by mimo jiné došlo ke stírání rozdílů mezi znaleckými posudky a listinami, které náležitosti, vysokou odbornost obsahu i garanci znaleckého posudku postrádají.**

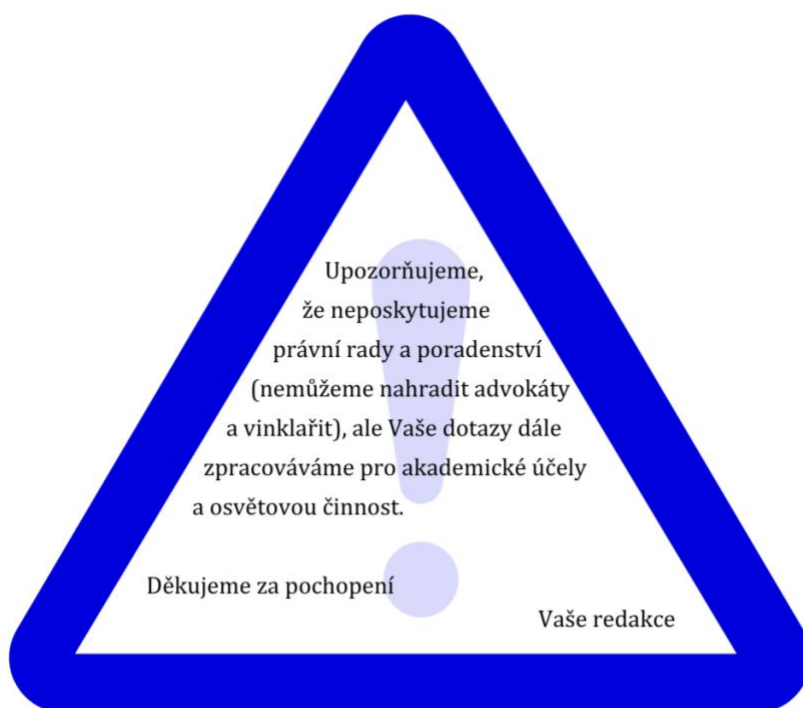
Znalec však otiskem znalecké pečeti opatřil listinu, která není znaleckým posudkem, čímž poškodil právem chráněný zájem na řádném výkonu znalecké činnosti a ohrozil důvěru ve znaleckou činnost jako takovou (bod 16 rozhodnutí).

Ministerstvo shledalo, že **společenská nebezpečnost přestupku je v daném případě zvýšena** tím, že znaleckou pečetí byla opatřena listina s nepřezkoumatelným obsahem, která **byla později použita ve správním řízení** (bod 17 rozhodnutí).

Za tento přestupek **ministerstvo uložilo znalci pokutu ve výši Kč 50 000,-**. Tuto výši zdůvodnilo jednak zvýšenou nebezpečností přestupku (předložení listiny ve správním řízení a její nepřezkoumatelnost, viz výše), ale také údaji Českého statistického, podle

kterého byla ve 2. čtvrtletí roku 2022 průměrná hrubá měsíční nominální mzda 40 086 Kč. Uložená pokuta představuje 125 % této mzdy. Správní orgán má za to, že uložená pokuta je způsobilá plnit vůči obviněnému výchovnou a preventivní funkci, zároveň není pro obviněného likvidační.

ODPOVĚDNA

Praktický problém – Dotaz: Znalec a úpadek

Naši novou e-mailovou adresu využil pan znalec s dotazem na podmínky pro výkon znalecké činnosti.

Co pana znalce trápilo

Ministerstvo spravedlnosti po 40 letech mé znalecké činnosti rozhodlo o zrušení oprávnění ke znalecké činnosti. Důvodem je skutečnost, že jsem požádal a bylo mi schváleno oddlužení a z tohoto titulu jsem dle tvrzení ministerstva přestal splňovat podmínku nezbytnou pro výkon znalců. Prosím, je to takto? Pokud ano, prosím informujete o tom mé, nyní bývalé kolegy. Dovolím si malou poznámku, když jsem byl na vstupním testu, tak jsem se dozvěděl, že kdybych byl závislý či pod vlivem omamných

látek, tak znaleckou činnost mohou vykonávat, ale když je soudním rozhodnutím povoleno mé oddlužení, tak znaleckou činnost vykonávat nemohu.

Odpověď

Ve výkladu se zaměříme na podmínku výkonu znalecké činnosti dle § 5 odst. 1 písm. f) ZnalZ, neexistence úpadku již jmenovaného (zapsaného) znalce.

Společně s dotazem jsme obdrželi i rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti č. j. MSP-3368/2021-OINS-SZN/29, ze kterého plyne následující:

1. Jelikož je znalec na základě pravomocného rozhodnutí soudu v úpadku, přestal plnit podmínku uvedenou v § 5 odst. 1 písm. f) ZnalZ. Plnění této podmínky je nezbytné pro výkon znalecké činnosti. Byly proto dány důvody pro zahájení řízení o zrušení oprávnění vykonávat znaleckou činnost podle § 14 odst. 1 písm. a) ZnalZ, podle něhož: „Ministerstvo rozhodne o zrušení oprávnění vykonávat znaleckou činnost, pokud znalec přestal splňovat podmínky pro výkon znalecké činnosti“. Z dikce citovaného ustanovení „ministerstvo rozhodne“ vyplývá, že správním orgánu není dána správní úvaha. Je-li naplněna podmínka absence plnění podmínek (podmínky) pro výkon znalecké činnosti, rozhodne o zrušení vždy.
2. Tyto podmínky jsou pro znalce stanoveny v § 5 ZnalZ, který nese název „Podmínky pro výkon znalecké činnosti znalce a slib znalce“. Existence tohoto důvodu je jasnou deklarační zásadou, že znalec musí podmínky pro výkon znalecké činnosti splňovat po celou dobu výkonu znalecké činnosti, nikoliv jen v okamžiku svého jmenování znalcem či zápisu do seznamu znalců. Ačkoliv § 14 odst. 1 písm. a) ZnalZ neobsahuje přímý odkaz na § 5 odst. 1 ZnalZ, z dikce „znalec přestal splňovat podmínky pro výkon znalecké činnosti“ je zcela zřejmé, že se jedná o podmínky uvedené v ustanovení § 5 ZnalZ s názvem „Podmínky pro výkon znalecké činnosti znalce a slib znalce“. Žadatel nabytím právní moci soudního rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o jeho úpadku ve spojení s povolením oddlužení, přestal splňovat podmínku uvedenou v § 5 odst. 1 písm. f) ZnalZ, a tudíž byly naplněny předpoklady pro zrušení oprávnění vykonávat znaleckou činnost.
3. Ministerstvo v řízení považuje samotné rozhodnutí soudu jako dostatečný podklad pro vydání rozhodnutí.
4. Ing. XY se podle § 14 odst. 1 písm. a) zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, zrušuje oprávnění vykonávat znaleckou činnost v oboru A, odvětví B, specializace C ..., jelikož bylo pravomocným usnesením soudu ze dne 00. 00. 2022, č. j....., rozhodnuto o úpadku znalce ve spojení s povolením oddlužení, důsledkem čehož přestal plnit podmínku nezbytnou pro výkon znalecké činnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech.

Důvodová zpráva k novému znaleckému zákonu¹⁰ vcelku nešťastně píše o žadateli znalci fyzické osobě, což může vzbuzovat dojem, že předmětná podmínka se vztahuje jen na

¹⁰ Viz např. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-254/souvislosti>.

osoby, které o zápis do seznamu znalců žádají, a nevztahuje se tedy na již zapsané znalce: „Zároveň musí být fyzická osoba – žadatel plně svéprávná a nesmí být ani v úpadku, tedy nesmí zde existovat překážka pravomocného rozhodnutí soudu, který rozhodl o úpadku osoby.“¹¹ Dále se můžeme v důvodové zprávě dočíst, že žadatel nesmí být v úpadku, neboť lze pochybovat, že by v takovém případě mohl efektivně, odborně a nestranně vykonávat znaleckou činnost.¹² Opodstatněnost této podmínky je také např. dána tím, že znalec, kterému bylo schváleno oddlužení, bude mít problémy s adekvátním zajištěním výkonu své znalecké činnosti v podobě odpovídajícího materiálně technického zázemí (viz § 5 odst. 1 písm. c) ZnalZ).¹³ Křístek zase upozorňuje na *korupční riziko tedy, že osoba v úpadku je více závislá na penězích. Což představuje ohrožení její nezávislosti a zvýšené riziko nekvalitního posudku.*¹⁴

Účinné znění ZnalZ dává, dle našeho názoru, jediný výklad a to ten, který provedlo ministerstvo (včetně argumentatio ad rubricam = argumentace nadpisem) tedy, že existence tohoto důvodu ve výčtu podmínek je jasnou deklarací zásady, že znalec musí podmínky pro výkon znalecké činnosti splňovat po celou dobu výkonu znalecké činnosti, nikoliv jen v okamžiku svého jmenování znalcem či zápisu do seznamu znalců, neboť je povinností ministerstva rozhodnout (srovnej § 14 odst. 1 písm. a) ZnalZ) o zrušení oprávnění vykonávat znaleckou činnost pokud znalec přestal splňovat podmínky pro výkon znalecké činnosti (odkaz na § 5 odst. 1 ZnalZ). Tato právní konstrukce a její výklad je jasným pokračováním chápání výkonu znalecké činnosti jako odborné, nezávislé a nestranné tak, jak ji chápal i předchozí zákon ZnalZ 1967, který v ustanovení § 20b odst. 1 uváděl: Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu **rozhodne o zániku práva vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost, pokud se dodatečně zjistí, že znalec (tlumočnick) nesplňuje některou z podmínek pro jeho jmenování, anebo jestliže tyto podmínky odpadly.**

Odůvodnění ministerstva je dle našeho názoru správné. Navíc upozorňujeme na § 24 ZnalZ, dle které je znalec povinen oznámit ministerstvu veškeré skutečnosti, které mohou vést k pozastavení nebo zániku znaleckého oprávnění.

Právní věty:

- I. Podmínky pro výkon znalecké činnosti znalce uvedené v § 5 ZnalZ jsou podmínky, které musí splňovat znalec po celou dobu výkonu znalecké činnosti, nikoliv jen v okamžiku posuzování žádosti o zápis do seznamu znalců.**
- II. Udržení těchto podmínek musí ministerstvo zjišťovat z úřední povinnosti, pokud dodatečně zjistí, že znalec nesplňuje některou**

¹¹ Tamtéž viz s. 52.

¹² Tamtéž viz s. 53.

¹³ DÖRFL, Luboš, Alexandr KRYSL, Markéta LEHKÁ a Radek VISINGER. Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech: komentář. Praha: C.H. Beck, 2021. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-823-8. s. 54.

¹⁴ Viz KŘÍSTEK, L., BÜRGER, P., VUČKA, J. Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech Komentář. 2021. ISBN:978-80-7502-511-1. Komentář k § 5 ZnalZ.

z podmínek pro výkon znalecké činnosti, anebo jestliže tyto podmínky odpadly, zahájí řízení o zániku oprávnění vykonávat znaleckou činnost.

III. Znalec je dle § 24 ZnalZ povinen oznámit ministerstvu ve stanovené lhůtě veškeré skutečnosti, které mohou vést k pozastavení nebo zániku znaleckého oprávnění.

Praktický problém – Dotaz: Výše úvazku osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti znalecké, jejichž prostřednictvím ústav vykonává znaleckou činnost

Co znalecký ústav trápí

V prosinci roku 2021 jsme splnili svou zákonnou povinnost a zaslali jsme Ministerstvu spravedlnosti dokument prokazující, že náš znalecký ústav vykonává znaleckou činnost prostřednictvím alespoň 1 znalce oprávněného k výkonu znalecké činnosti podle § 5 nebo 46 ZnalZ ve stejném oboru a odvětví a případně specializaci jako má znalecký ústav zapsané oprávnění nebo prostřednictvím osob uvedených v § 7 odst. 1 písm. c) nebo § 7 odst. 2 ZnalZ. Ministerstvo nám v květnu tohoto roku mimo jiné napsalo:

Přechodné ustanovení § 47 odst. 1 ZnalZ: „Znalecký ústav, který získal oprávnění k výkonu znalecké činnosti podle zákona č. 36/1967 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a je zapsán ve druhém oddílu seznamu znaleckých ústavů, je zapsán jako znalecký ústav do seznamu znalců podle tohoto zákona. Takto zapsaný znalecký ústav musí do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona prokázat ministerstvu, že vykonává znaleckou činnost prostřednictvím alespoň 1 znalce oprávněného k výkonu znalecké činnosti podle § 5 nebo 46 ve stejném oboru a odvětví a případně specializaci jako tento znalecký ústav nebo prostřednictvím osob uvedených v § 7 odst. 1 písm. c) nebo § 7 odst. 2. V opačném případě ministerstvo rozhodne o zrušení znaleckého oprávnění znaleckého ústavu.“ S odkazem na výše uvedené si Vás dovoluji požádat u Vámi předložených osob o prokázání vztahu mezi těmito osobami a Vaším znaleckým ústavem, a to buď formou zaslání (kopíí) pracovních smluv (citlivé údaje lze anonymizovat), nebo právního aktu jmenování zaměstnance do funkce, příp. hromadným potvrzením od zaměstnavatele. Současně uveďte data narození u osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti (netýká se znalců zapsaných v Seznamu znalců), aby mohly být následně připojeny do zápisu Vašeho znaleckého ústavu v Seznamu znalců. Tato data slouží pouze ke ztotožnění daných osob s rejstříkem osob, nebudou nikde uváděna veřejně. S tímto souvisí i možnost zapisovat znalecké posudky prostřednictvím elektronické evidence znaleckých posudků. Výše uvedené dokumenty musí pro splnění podmínky stanovené v § 47 odst. 1 ZnalZ kromě výše uvedeného prokazovat přímo výkon znalecké činnosti znaleckého ústavu prostřednictvím těchto osob (např. uvedením příslušného druhu práce) a dostatečnou intenzitu tohoto pracovněprávního vztahu. Z hlediska intenzity pracovněprávního vztahu si Vás obecně dovoluji poučit, že lze uznávat zapojení dokládáných osob výhradně v základním pracovním poměru, a to v rozsahu nejméně poloviny zákonem stanovené týdenní pracovní doby.“

Zajímá nás, z jakého právního předpisu plyne, že je možno vykazovat jen osoby s minimálně polovičním úvazkem. Jako vysoká škola máme různé úkoly než znaleckou činnost. Tuto vykonáváme dle kapacitních možností vedle výuky, vědecko-výzkumných úkolů, projektů apod. Jako problematické vidíme i dokládání náplně práce, jelikož ta vychází z role akademického či výzkumného pracovníka.

Odpověď

Znalecký ústav odvozuje svoji odbornost především z výkonu vědeckovýzkumné činnosti (§ 7 odst. 1 písm. b) ZnalZ), toto je základní podmínka pro zápis znaleckého ústavu, neboť tento musí doložit minimálně 3 roky jejího vykonávání v oborech, odvětvích a specializacích pro které má nebo si žádá o zápis do seznamu znalců. **Tento požadavek má zaručovat vysokou odbornou kvalitu znalecké činnosti**, která je navázána na procesní předpisy, které orgánům veřejné moci stanovují (např. § 110 TR), aby znalecké ústavy ustanovovaly ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení. Druhou podmínkou, která se vztahuje k faktu, že znalecký ústav je právnickou osobou, je **vypracování pravidel pracovních postupů** zajišťujících řádný výkon znalecké činnosti, což nás vede k prokazování zapojení osob, které se na znalecké činnosti ústavu podílí. Jednak to může být prostřednictvím znalce nebo osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti (většinou je třeba více odborníků z různých oborů). ZnalZ v textu, ani v důvodové zprávě, **nikde nestanovuje povinnost výše úvazku na osoby zapojené**. A ani komentáře k § 7 odst. 1 písm. b) ZnalZ¹⁵ nikde nestanovují podmínku výše úvazku těchto osob. Jedinou podmínkou, kterou ze ZnalZ můžeme vyčíst je plurál „...nebo prostřednictvím osob“ – tedy min. dvě osoby. ZnalZ umožňuje působit znalcům samostatně jako znalec fyzická osoba a současně ve znaleckém ústavu, nebo ve znalecké kanceláři a ve znaleckém ústavu a nikde není stanoven počet „úvazku“ v uvedených znaleckých subjektech. **Podmínku minimálně polovičního úvazku ze strany ministerstva považujeme za neoprávněnou a nepodloženou právní úpravou či judikaturu.**

Je na znaleckém ústavu, jak si organizuje svou personální politiku, kolik má úvazků a jak je má rozděleny (i s ohledem na work life balance strategii) to, co musí zaručit, je řádný a odborný výkon znalecké činnosti, což má ministerstvo zhodnotit z dodaných podkladů (§ 7 ZnalZ) a zde zejména upozorňujeme na obsah pravidel pracovních postupů, z nichž musí ministerstvo dovodit, zda je daný ústav schopen znaleckou činností zajišťovat řádně (§7 odst. 1 písm. f) ZnalZ). Ministerstvem vyžadovaný minimální **poloviční úvazek osob výhradně v základním pracovním poměru dále vyřazuje odborníky, kteří práci pro znalecký ústav vykonávají mimo pracovní poměr** (dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti).

Setrváním na požadavku polovičního úvazku by způsobilo problémy a vedlo by ke zrušení „lékařských“ znaleckých ústavů, neboť v dané oblasti je zcela běžné, že lékaři dělají své úvazky mezi nemocnicí, fakultou a soukromou praxí.

¹⁵ DÖRFL, Luboš, Alexandr KRYSL, Markéta LEHKÁ a Radek VISINGER. Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech: komentář. Praha: C.H. Beck, 2021. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-823-8. KŘÍSTEK, L., BÜRGER, P., VUČKA, J. Zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech Komentář. 2021. ISBN:978-80-7502-511-1.

Za problematické také vnímáme požadavek prokázání obsahu pracovněprávního vztahu. Jak v dotazu psal zástupce znaleckého ústavu, pracovní náplň vychází z role akademického či výzkumného pracovníka. Popis práce je vědecko-výzkumná činnost, nikoliv nutně přímo činnost znalecká. Znalecké úkoly jsou pak rozdělovány dle vnitřních předpisů a zejména musí být upraveny v pravidlech pracovních postupů zajišťujících řádný výkon znalecké činnosti.

Právní věty:

- I. ZnalZ nezakotvuje intenzitu pracovněprávního vztahu osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti, jejichž prostřednictvím znalecký ústav vykonává znaleckou činnost v příslušném oboru, odvětví, případně specializaci.**
- II. ZnalZ nevylučuje, aby osoby zapojené do vědeckovýzkumné činnosti, jejichž prostřednictvím znalecký ústav vykonává znaleckou činnost v příslušném oboru, odvětví, případně specializaci byli i zaměstnanci vykonávající práci mimo pracovní poměr.**
- III. Znalecké úkoly zadané znaleckému ústavu jsou rozdělovány podle jeho vnitřních předpisů a zejména musí být upraveny v pravidlech pracovních postupů zajišťujících řádný výkon znalecké činnosti. Z těchto dokumentů musí Ministerstvo spravedlnosti vycházet při ověřování podmínek pro zápis znaleckého ústavu do seznamu znalců (§ 7 ZnalZ).**
- IV. Náplň práce osob zapojených do vědeckovýzkumné činnosti, jejichž prostřednictvím znalecký ústav vykonává znaleckou činnost se odvíjí ze samotné role akademického pracovníka. K prokázání zajištění celého rozsahu znaleckého oprávnění znaleckého ústavu postačuje hromadné potvrzení zaměstnavatele s uvedením jména pracovníka a oboru/odvětví/specializace, který daný zaměstnanec garantuje. Tento postup je v souladu s principem dobré správy, podle kterého úřady požadují takovou míru součinnosti, která je k dosažení účelu řízení nezbytná.**

Odpovídali: JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D. a MUDr. Mgr. Tomáš Vojtíšek, Ph.D.

Napište nám
znalci@law.muni.cz

ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Konference znalců a expertů v ekonomických a technických oborech

Ústav oceňování majetku při Ekonomické fakultě VŠB-TU Ostrava společně s Komorou soudních znalců ČR, Sekce stavebnictví severní Morava uspořádali 16. února 2023 již 24. konferenci znalců a expertů v ekonomických a technických oborech. Konference se konala pod záštitou děkana Ekonomické fakulty doc. Ing. Vojtěcha Spáčila, CSc.

Konferenci zahájil **Vladimír Kulil** (ředitel Ústavu oceňování majetku VŠB-TU Ostrava, Ekonomická fakulta a předseda sekce Stavebnictví severní Morava Komory soudních znalců), který přivítal účastníky a sdělil, že Komora soudních znalců průběžně sbírá podněty od znalců ke změně znaleckého zákona. V další části svého příspěvku se zaměřil na statistiku počtu znalců, kde citoval z kapitoly Statistický koutek z [Bulletinu znaleckého práva a znalectví 01/23](#), a z něhož plyne, že dle nového zákona je prozatím jmenován velmi malý počet znalců. Jako snahu Komory soudních znalců uvedl např. i snížení pokut za přestupky podle znaleckého zákona.

Druhým vystupujícím byl **Jindřich Pater** (místopředseda České komory autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě „ČKAIT“), který vystoupil s příspěvkem na téma Znalci ve výstavbě a autorizační zákon. V rámci svého vystoupení upozornil na nesoulad nového znaleckého zákona, resp. jeho prováděcí vyhlášky č. 505/2020 Sb. se zákonem č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorizační zákon“). Zájemci o znaleckou činnost či znalci, kteří se chtějí tzv. přelicensovat, tedy získat oprávnění k výkonu znalecké činnosti dle nového zákona, se totiž dostávají do situace, že nejsou schopni od ČKAIT potřebné osvědčení získat. Tento nesoulad spočívá v tom, že znalecký zákon v § 8 odst. 1 písm. c) podmiňuje znaleckou činnost získáním osvědčení o odborné způsobilosti vydané příslušnou komorou zřízenou ze zákona, což je specifikováno v Příloze č. 2 k vyhlášce č. 505/2020 Sb., která stanovuje výčet oborů a odvětví, pro které je nutné doložit získání jiného osvědčení o odborné způsobilosti, nebo absolvovat specializační studium, a pro které je nutno doložit získání osvědčení vydaného profesní komorou. Zmiňovaný nesoulad mezi autorizačním zákonem a přílohou č. 2 vyhlášky 505/2020 Sb., je v tom, že ČKAIT může udělit autorizaci jen pro obory, které jsou uvedeny v § 5 odst. 3 autorizačního zákona, tedy pozemní stavby, dopravní stavby, stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství, mosty a inženýrské konstrukce, technologická zařízení staveb, technika prostředí staveb, statika a dynamika staveb, městské inženýrství, geotechnika, požární bezpečnost staveb, stavby pro plnění funkce lesa. Avšak v příloze vyhlášky jsou uvedeny další obory, např. modelování staveb, komíny, kvalita ovzduší v interiéru staveb, obnova kulturních památek, údržba staveb či výrobky pro stavby, u nichž by ČKAIT měla vydat osvědčení. U těchto oborů by tedy Ministerstvo spravedlnosti mělo vyžadovat potvrzení o získání osvědčení, ale žádný ze zájemců o výkon znalecké činnosti či znalci, kteří se musí v přechodném období přelicensovat takovéto osvědčení nemohou od ČKAIT získat. Po debatě se většina zúčastněných shodla na tom, že se zde musí aplikovat zásada, že

„nemožné nezavazuje“ a v žádosti o jmenování by měli uvést, že v daných oborech není možné osvědčení získat.

Třetím vystupujícím byl **René Butkov** (znalec v oborech oceňování). Ve svém příspěvku se zaměřil na aplikační otázky stanovení ceny obvyklé a ceny zjištěné napříč několika právními předpisy. Metodicky shrnul kategorie používané v právních předpisech jako je cena obvyklá či cena tržní. Jako znalec by uvítal, pokud by dané pojmy jednotlivé právní předpisy definovaly a tím došlo k jasnému vymezení. Upozornil na § 492 občanského zákona, který v prvním odstavci používá tuto zákonnou definici: „Hodnota věci, lze-li ji vyjádřit v penězích, je její cena. Cena věci se určí jako cena obvyklá, ledaže je něco jiného ujednáno nebo stanoveno zákonem.“ Upozornil na [rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2020, sp. zn. 22 Cdo 1205/2019, uveřejněný pod číslem 103/2020 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní](#), který v právní větě uvádí, že při vypořádání společného jmění manželů zaniklého podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, se zásadně vychází z obvyklé ceny věci a jejího stavu v době rozhodování soudu.

V dalším výkladu upozornil na [usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2020, sp. zn. 4 Tdo 488/2020](#), které shrnuje judikaturu k otázce metodologie a způsobu výpočtu způsobené škody v trestních kauzách.

Dále se v příspěvku zabýval způsoby ocenění, která se používají v exekučním řádu, v zákonu o dražbách či v zákonu o dani z příjmů či liniovém zákoně a zákoně o účetnictví.

Třetím vystupujícím, byl **Miroslav Frýdek** (Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta, Kancelář veřejného ochránce práv), který vystoupil s příspěvkem na téma Znalectví a znalci v roce 2023 – co je nového a co se změnilo? V úvodu přednášky navázal na Vladimíra Kulila a v prezentaci představil statistický koutek z Bulletinu znaleckého práva a znalectví. Dále upozornil na odkaz na OpenData ve znalecké a tlumočnické agendě viz <https://seznat.justice.cz/opendata>, z nichž je například možné zjistit počet a výši pokut za přestupky znalců, které představil v následující tabulce, která ukazuje na druh přestupku a počet a výši pokut za ně:

Druh přestupku	Uložené pokuty
§ 39. odst. 1 písm. b) znalec nevykoná znaleckou činnost s odbornou péčí, nezávisle, nestranně, ve sjednané nebo stanovené době nebo osobně.	2 x 2.000,- 1 x 4.000,- 2 x 5.000,- 2 x 10.000,- 3 x 15.000,- 1 x 18.000,- 1 x 30.000,-
§ 39. odst. 1 písm. l) znalec v rozporu s § 28 odst. 8 neoprávněně opatří	1 x 13.000,- 1 x 45.000,-

znaleckou pečeti listinu, která není znaleckým posudkem.	1 x 50.000,-
§ 39. odst. 1 písm. k) znalec v rozporu s § 28 nezajistí, aby znalecký posudek obsahoval veškeré požadované náležitosti	1 x 5.000,- 1 x 10.000,- 1 x 25.000,- 1 x 50.000,-
§ 39. odst. 1 písm. g) znalec v rozporu s § 20 odst. 1 nezachová mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své znalecké činnosti.	1x 9.000,-
§ 39. odst. 1 písm. i) znalec v rozporu s § 24 nesplní svou oznamovací povinnost řádně nebo ve stanovené lhůtě.	1x 8.000,-
§ 39. odst. 1 písm. a) + k) znalec v rozporu s § 1 odst. 3 vykoná znaleckou činnost v oboru, odvětví nebo případně specializaci, pro které nemá oprávnění vykonávat znaleckou činnost + v rozporu s § 28 nezajistí, aby znalecký posudek obsahoval veškeré požadované náležitosti,	1 x 6.500,-
§ 39. odst. 1 písm. b) + k) znalec v rozporu s § 1 odst. 3 nebo 4 nevykoná znaleckou činnost s odbornou péčí, nezávisle, nestranně, ve sjednané nebo stanovené době nebo osobně + znalec v rozporu s § 28 nezajistí, aby znalecký posudek obsahoval veškeré požadované náležitosti,	1 x 10.000,- 1 x 30.000,- 1 x 45.000,-

Dále informoval o prvním jednání pracovní skupiny ministra spravedlnosti pro znalecké právo. Shrnutí si můžete přečíst zde – [Aktualita Expertní skupina MSp pro znalectví poprvé jednala](#) dále v článku [Hlavní poznatky z ExFoSu 2023](#).

Posledním tématem jeho vystoupení bylo znalečné podle novely znalecké vyhlášky, jehož aplikační otázky si můžete přečíst v [aktualitě Ministerstvo spravedlnosti od ledna zvýšilo znalečné](#).

Čtvrtým vystupujícím byl **Tomáš Vojtíšek** (přednosta Ústavu soudního lékařství Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a LF MU, člen zkušební komise pro zvláštní část znalecké zkoušky), který se zabýval svými zkušenostmi s elektronickým znaleckým deníkem a znaleckými zkouškami u Ministerstva spravedlnosti. V úvodu shrnul povinnosti znalců v rámci evidence znaleckých posudků, tedy povinnost zapisovat ve lhůtě 5 pracovních dnů určené skutečnosti, upozornil na extenzivní množství údajů, které znalci musí zapisovat včetně nutnosti uvádění podrobných údajů o fyzických osobách. Evidence byla spuštěna dne 14. listopadu 2022 s přechodným obdobím do 30. června 2023, viz [aktualita z portálu Ministerstva spravedlnosti](#).

Dále v bodech upozornil na problémy v Evidenci posudků:

- Technické nedostatky při přihlašování.
- Nedoplňuje automaticky údaje o zadavateli – orgánu veřejné moci.
- Nelze zapsat znalce ad hoc u společných znaleckých posudků.
- Není vždy předvyplněna odbornost znalce.
- Není předvyplněno znalečné v přiznaných položkách.
- Umožněna pouze jedna sazba DPH.
- Zmatečné řazení posudků ve výpisech.
- Neumožňuje zadání Dodatku posudku neuvedeného v Evidenci.

Tomáš Vojtíšek uvedl příklad z praxe: orgánu činnému v trestním řízení bylo obhajobou namítáno přibrání znalce „ad hoc“, neboť v daném soudním kraji byl v Seznatu uveden znalec, který měl v Evidenci uvedeno 0 (nula) rozpracovaných posudků. Což s ohledem na přechodné období při evidenci posudků není směrodatný údaj.

Dále se zaměřil na vstupní části znaleckých zkoušek, zejména představil Ministerstvem spravedlnosti dříve zveřejněnou statistiku úspěšnosti u obecné části vstupní zkoušky, která však již není na znaleckém portále ministerstva dohledatelná viz <https://znalci.justice.cz/statistiky/>.

Spisová značka	Test	Případová studie	Výsledek	Poznámky
51/2019-OINS-SZN	uspel	-	Uspěl	
92/2021-OINS-SZN	uspel	-	Uspěl	
1812/2021-OINS-SZN	uspel	-	Uspěl	
2281/2021-OINS-SZN	uspel	-	Uspěl	
1061/2021-OINS-SZN	uspel	-	Uspěl	po posouzení doplnění odpovědi
2024/2021-OINS-SZN	uspel	-	Uspěl	po posouzení doplnění odpovědi
300/2021-OINS-SZN	uspel	-	Uspěl	po posouzení doplnění odpovědi
63/2020-OINS-SZN	uspel	-	Uspěl	po posouzení doplnění odpovědi
340/2021-OINS-SZN	neuspel	-	Neuspěl	po posouzení doplnění odpovědi

Poznámky k tématu:

- pokud se zajímáte, kdy budou termíny pro obecnou část znalecké zkoušky, podívejte se na tento [odkaz](#),
- komentář ke znaleckým zkouškám můžete nalézt např. i na tomto [odkazu](#).

Pátým vystupujícím byl **Petr Polák** (vedoucí oddělení Oceňování majetku, Ministerstvo financí ČR), který vystoupil s příspěvkem zabývajícím se novelou oceňovací vyhlášky, vizí oceňování majetku v ČR a novým přístupem k oceňování.

Posledním vystupujícím byl **Radomír Stárek** (znalec v oboru oceňování), který účastníky seznámil s postavením znalce ve Spolkové republice Německo a výsledkem vlastní ústavní stížnosti znalce o znalečném. V příspěvku se zaměřil zejména na rozdílné právní zakotvení znalecké činnosti v ČR a SRN. Zejména uvedl, že znalci v Německu zodpovídají za správnost posudku, i za jeho eventuální chyby, které musí být prokázány v rámci soudního řízení, ve kterém se rozhoduje o tom, zda znalec porušil svou povinnost, a zda mu tedy vzniká odpovědnost za vzniklou újmu na majetku v důsledku chybného ocenění. Nepravdivost znaleckého posudku je stíhána jako křivá výpověď svědka se sazbou do tří let odnětí svobody. Pokud by znalec porušil mlčenlivost, bude potrestán peněžitou pokutou nebo až 6 měsíci odnětí svobody. Dále představil metodiku používanou při zpracování oceňovacích znaleckých posudků. Závěr příspěvku věnoval své ústavní stížnosti, kterou se bránil proti krácení znalečného. Celé usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1957/22 ze dne 23. 8. 2022 můžete nalézt [zde](#). Ústavní soud stížnost zamítl s odůvodněním, že se jedná o bagatelní částku cca 2000,-Kč, což přednášející komentoval tím, že při cca 6 000 zapsaných znalců při zamítnutí cca 10 000 Kč ročně je znalecké obci kráceno znalečné v částce 60 milionů korun, což jako bagatelní částku nepovažuje. Přednášející se také neztotožnil s tzv. obiter dictum třetího senátu Ústavního soudu, které je obsaženo v bodě 12 usnesení: „Nad rámec uvedeného lze poukázat i na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Van der Mussele proti Belgii (rozsudek pléna ze dne 23. 11. 1983, č. stížnosti 8919/80), v němž bylo zdůrazněno, že rizika podstupovaná v souvislosti s výkonem určité profese, včetně rizika neuhrazení odměny za odvedenou práci, jsou vyvažována výhodami souvisejícími s touto profesí. Tyto závěry lze vztáhnout i na činnost znalce, který má svým způsobem rovněž privilegované postavení. Nadto je znalec při podání znaleckého posudku dopředu srozuměn s tím, za jakých podmínek a v jaké výši mu bude přiznána odměna.“ Přednášející poukázal na to, že Van der Mussele je právník, který zastupoval klienta a soud rozhodl, že nedostane zapláceno za zastupování, protože klienti jsou nemajetní. Obsahově tedy tento výrok nepovažuje minimálně za přílehlavý a hodný k aplikaci na jeho ústavní stížnost, neboť se netýká jeho kauzy.

PŘÍLOHA – právní předpisy důležité nejenom pro znalce

Práva a povinnosti znalců podle procesních předpisů

ZÁKON Č. 141/1961 SB., TRESTNÍ ŘÁD, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 2 odst. 11 Jednání před soudy je ústní; důkaz výpověďmi svědků, znalců a obviněného se provádí zpravidla tak, že se tyto osoby vyslýchají.

§ 35 odst. 3 V trestním řízení nemůže být obhájcem advokát, který v něm vypovídá jako svědek, podává znalecký posudek nebo je činný jako tlumočník.

§ 50 odst. 2 Je-li zmocněncem zúčastněné osoby nebo poškozeného fyzická osoba, nesmí jím být osoba, která není plně svéprávná nebo jejíž svéprávnost je omezena; při hlavním líčení a veřejném zasedání nemůže být zmocněncem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočník.

§ 51b

odst. 1 Jsou-li v trestním řízení projednávány utajované informace, musí být obviněný, zúčastněná osoba, poškozený, jejich zákonní zástupci, opatrovníci, zmocněnci a důvěrníci, obhájce, znalec, tlumočník, osoby podávající odborné vyjádření, jakož i další osoby, které se podle zákona musí zúčastnit trestního řízení, předem poučeny podle zvláštního právního předpisu.

odst. 2 Poučení podle odstavce 1 provede v přípravném řízení policejní orgán nebo státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu. Ten, kdo toto poučení provedl, založí písemný záznam o poučení do trestního spisu a jeho kopii zašle nejpozději do 30 dnů ode dne poučení Národnímu bezpečnostnímu úřadu.

odst. 3 Poučení podle odstavce 1 není potřebné u těch osob, které se prokáží platným osvědčením fyzické osoby pro příslušný stupeň utajení utajovaných informací a poučením, vydanými podle zvláštního právního předpisu^{1a}).

§ 56 odst. 1 Protokol o hlavním líčení a o veřejném a neveřejném zasedání podpisuje předseda senátu a zapisovatel; jiné protokoly podpíše ten, kdo úkon vykonal, a osoba, které se úkon týká, popřípadě zapisovatel, tlumočník, znalec nebo jiná osoba přivzatá k úkonu. Je-li úkon prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, osoba, jíž se úkon týká, protokol nepodepisuje. Má-li protokol o výslechu více stránek, musí vyslýchaná osoba podepsat každou stránku protokolu. Odmítne-li vyslýchaný nebo jiná osoba přivzatá k úkonu protokol podepsat, uvede se to v protokolu s poznamenáním důvodu odmítnutí.

§ 73g odst. 3 Jsou-li ve vazebním zasedání prováděny důkazy, užije se přiměřeně ustanovení o dokazování v hlavním líčení; omezení v provádění důkazů čtením protokolu o výpovědi svědka nebo znalce (§ 211 odst. 1 a 5) se neuplatní.

§ 89 odst. 2 Za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Každá ze stran může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu.

§ 104c odst. 3 K vyšetřovacímu pokusu, který je prováděn v přípravném řízení, musí být přibrána alespoň jedna osoba, která není na věci zúčastněna, ledaže by nemožnost zajistit její přítomnost při vyšetřovacím pokusu zmařila jeho provedení. Je-li to potřebné vzhledem k povaze věci a ke skutečnostem, které dosud v trestním řízení vyšly najevo, přibere se k vyšetřovacímu pokusu znalec, popřípadě podezřelý, obviněný a svědek. Jejich účast při vyšetřovacím pokusu se řídí ustanoveními, která platí pro jejich výslech. Zúčastní-li se vyšetřovacího pokusu osoba mladší než osmnáct let, užije se přiměřeně § 102.

§ 105

odst. 1 Je-li k objasnění skutečnosti důležité pro trestní řízení třeba odborných znalostí, vyžádá orgán činný v trestním řízení odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující, přibere orgán činný v trestním řízení znalce. V přípravném řízení přibírá znalce ten orgán činný v trestním řízení, jež považuje znalecký posudek za nezbytný pro rozhodnutí, pokud byla věc vrácena k došetření, státní zástupce, a v řízení před soudem předseda senátu. O přibrání znalce se vyrozumí obviněný a v řízení před soudem též státní zástupce. Jiná osoba se o přibrání znalce vyrozumí, je-li k podání znaleckého posudku třeba, aby tato osoba něco konala nebo strpěla.

odst. 2 Při výběru osoby, která má být jako znalec přibrána, je třeba přihlížet k důvodům, pro které podle zvláštního zákona je znalec z podání znaleckého posudku vyloučen. Znalec může odmítnout podání znaleckého posudku z důvodů uvedených v jiném právním předpisu a také z důvodů uvedených v § 99 a 100. O vyloučení znalce rozhodne orgán činný v trestním řízení, který jej k podání znaleckého posudku přibral, a v řízení před soudem předseda senátu. Při vyžadování odborného vyjádření orgán činný v trestním řízení zváží, zda osoba, od níž odborné vyjádření vyžaduje, s ohledem na svůj poměr k obviněnému, jiným osobám zúčastněným na trestním řízení nebo poměr k věci není podjatá.

odst. 3 Proti osobě znalce lze vznést námitky z důvodu podjatosti, pro který je vyloučen z podání znaleckého posudku podle zvláštního zákona. Vedle toho lze vznést námitky proti odbornému zaměření znalce nebo proti formulaci otázek položených znalci. V přípravném řízení důvodnost takových námitek posoudí státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu soudu, před kterým se v době oznámení námitek vede řízení; jsou-li námitky uplatněny v rámci opravného prostředku, posoudí je orgán, kterému přísluší o opravném prostředku rozhodnout. Vyhoví-li tento orgán námitkám a důvody pro vyžádání znaleckého posudku trvají, učiní opatření k vyžádání znaleckého posudku buď jiným znalcem nebo podle jinak formulovaných otázek; v opačném případě oznámí osobě, která námitky vznesla, že neshledal k takovému postupu důvody. Stanovisko k námitkám uplatněným v rámci opravného prostředku zpravidla tvoří součást odůvodnění rozhodnutí o takovém opravném prostředku.

odst. 4 Jestliže jde o objasnění skutečnosti zvláště důležité, je třeba přibrat znalce dva. Dva znalce je třeba přibrat vždy, jde-li o prohlídku a pitvu mrtvoly (§ 115). K prohlídce a pitvě mrtvoly nesmí být přibrán jako znalec ten lékař, který zemřelého ošetřoval pro nemoc, která smrti bezprostředně předcházela.

odst. 5 O odborné vyjádření podle odstavce 1 lze požádat i osobu, která je podle zvláštního zákona zapsána jako znalec nebo znalecká kancelář v seznamu znalců, znaleckých kanceláří a znaleckých ústavů, a fyzickou nebo právnickou osobu, která má potřebné odborné předpoklady. Státní orgán předloží orgánům činným v trestním řízení odborné vyjádření vždy bez úplaty.

§ 106 Znalec musí být v předvolání upozorněn na následky nedostavení (§ 66) a na povinnost bez odkladu oznámit skutečnosti, pro které by byl vyloučen nebo které mu jinak brání být ve věci činný jako znalec. Znalec musí být též poučen o významu znaleckého posudku z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi a vědomě nepravdivého znaleckého posudku; to se vztahuje i na znalce, který podal posudek na základě žádosti některé strany podle § 89 odst. 2.

§ 107 Příprava posudku

odst. 1 Znalci, který je pověřen úkonem, se poskytnou potřebná vysvětlení ze spisu a vymezí se jeho úkoly. Přitom je třeba dbát toho, že znalci nepřísluší provádět hodnocení důkazů a řešit právní otázky. Je-li toho k podání posudku třeba, dovolí se znalci nahlédnout do spisů nebo se mu spisy zapůjčí. Může mu být též dovoleno, aby byl přítomen při výslechu obviněného a svědků a aby jim kladl otázky vztahující se na předmět znaleckého vyšetřování. V odůvodněných případech se znalci umožní, aby se zúčastnil provedení i jiného úkonu trestního řízení, pokud takový úkon má význam pro vypracování znaleckého posudku. Znalec může též navrhnout, aby byly jinými důkazy napřed objasněny okolnosti potřebné k podání posudku.

odst. 2 Znalec přibraný k podání znaleckého posudku o příčině smrti nebo o zdravotním stavu zemřelé osoby je oprávněn vyžadovat zdravotnickou dokumentaci týkající se takové osoby; v ostatních případech může zdravotnickou dokumentaci vyžadovat za podmínek stanovených zvláštním zákonem.

odst. 3 Znalci se zpravidla uloží, aby posudek vypracoval písemně. Posudek se doručuje též obhájci, a to na náklady obhajoby.

§ 108 Výslech znalce

odst.1 Vypracoval-li znalec posudek písemně, stačí, aby se při výslechu naň odvolal a jej stvrdil. Nebyl-li posudek vypracován písemně, nadiktuje jej znalec při výslechu do protokolu.

odst. 2 Bylo-li přibráno více znalců, kteří dospěli po vzájemné poradě k souhlasným závěrům, podá za všechny posudek ten z nich, jehož sami k tomu určili; různí-li se závěry znalců, je třeba vyslechnout každého zvlášť.

odst. 3 V přípravném řízení lze od výslechu znalce upustit, nemá-li policejní orgán ani státní zástupce o spolehlivosti a úplnosti písemně podaného znaleckého posudku pochybnosti.

§ 109 Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, přibere se znalec jiný.

§ 109a Znalecká kancelář

odst. 1 K podání znaleckého posudku může orgán činný v trestním řízení přibrat také znaleckou kancelář. Znalecká kancelář, která byla přibrána k podání znaleckého posudku, podá znalecký posudek písemně. V něm označí znalce, který posudek vypracoval a může být v případě potřeby jako znalec vyslechnut. Je-li třeba přibrat znalce dva (§ 105 odst. 4), může znalecký posudek podat jedna znalecká kancelář, ale znalecký posudek musí vypracovat dva znalci.

odst. 2 Ustanovení § 105 až 109 se jinak přiměřeně použijí i na znalecké kanceláře a na znalce, kteří znalecký posudek vypracovali.

§ 110 Znalecký ústav

odst. 1 Ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může policejní orgán nebo státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu přibrat znalecký ústav k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem.

odst. 2 Znalecký ústav podá posudek písemně. V něm označí osobu nebo osoby, které posudek vypracovaly a mohou být v případě potřeby jako znalci vyslechnuty; takovou osobou nesmí být ten, kdo podal znalecký posudek, který je přezkoumáván znaleckým ústavem. Je-li třeba přibrat znalce dva (§ 105 odst. 4), může znalecký posudek podat jeden znalecký ústav, ale znalecký posudek musí vypracovat dvě osoby.

odst. 3 Ustanovení § 105 až 109 se jinak přiměřeně použijí i na znalecké ústavy a na osoby, které znalecký posudek vypracovaly.

§ 110a Jestliže znalecký posudek předložený stranou má všechny zákonem požadované náležitosti a obsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, postupuje se při provádění tohoto důkazu stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný orgánem činným v trestním řízení. Orgán činný v trestním řízení umožní znalci, kterého některá ze stran požádala o znalecký posudek, nahlédnout do spisu nebo mu jinak umožní seznámit se s informacemi potřebnými pro vypracování znaleckého posudku.

§ 110b Výši znaleckého určí orgán činný v trestním řízení, který znalce, znaleckou kancelář nebo znalecký ústav k podání znaleckého posudku přibral, v souladu s jinými právními předpisy upravujícími znalecké. Nesouhlasí-li orgán činný v trestním řízení s výší vyúčtovaného znaleckého, rozhodne usnesením. Proti usnesení je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 111 Ustanovení § 105 až 110b se přiměřeně použijí i v případě, že orgán činný v trestním řízení přibere k podání znaleckého posudku osobu vykonávající znaleckou činnost jednorázově.

§ 113 odst. 1 Ohledání se koná, mají-li být přímým pozorováním objasněny skutečnosti důležité pro trestní řízení. K ohledání se zpravidla přibere znalec.

§ 114 Prohlídka těla a jiné podobné úkony

odst. 1) Prohlídce těla je povinen se podrobit každý, je-li nezbytně třeba zjistit, zda jsou na jeho těle stopy nebo následky trestného činu. Není-li prohlídka těla prováděna lékařem, může ji provést jen osoba téhož pohlaví.

odst. 2) Je-li k důkazu třeba provést zkoušku krve nebo jiný obdobný úkon, je osoba, o kterou jde, povinna strpět, aby jí lékař nebo odborný zdravotnický pracovník odebral krev nebo u ní provedl jiný potřebný úkon, není-li spojen s nebezpečím pro její zdraví. Odběr biologického materiálu, který není spojen se zásahem do tělesné integrity osoby, jíž se takový úkon týká, může provést i tato osoba nebo s jejím souhlasem orgán činný v trestním řízení. Na požádání orgánu činného v trestním řízení může tento odběr i bez souhlasu podezřelého nebo obviněného provést lékař nebo odborný zdravotnický pracovník.

odst. 3) Je-li k důkazu třeba zjistit totožnost osoby, která se zdržovala na místě činu, je osoba, o kterou jde, povinna strpět úkony potřebné pro takové zjištění.

odst. 4) Nelze-li úkon podle odstavců 1 až 3 pro odpor podezřelého nebo obviněného provést a nejde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity, je orgán činný v trestním řízení oprávněn po předchozí marné výzvě tento odpor překonat; policejní orgán potřebuje k překonání odporu podezřelého předchozí souhlas státního zástupce. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu.

odst. 5) O povinnosti podle předchozích odstavců je třeba onu osobu poučit s upozorněním na následky nevyhovění (§ 66), podezřelý nebo obviněný se poučí také o možnosti postupu podle odstavce 4.

§ 115 Prohlídka a pitva mrtvoly a její exhumace

odst. 1) Vznikne-li podezření, že smrt člověka byla způsobena trestným činem, musí být mrtvola prohlédnuta a pitvána. Pohřbít mrtvolu lze v takových případech jen se souhlasem státního zástupce. O tom rozhodne státní zástupce s největším urychlením.

odst. 2) Exhumaci mrtvoly může nařídit předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce.

§ 116 Vyšetření duševního stavu

odst. 1 Je-li třeba vyšetřit duševní stav obviněného, přibere se k tomu vždy znalec z oboru psychiatrie.

odst. 2 Nelze-li duševní stav vyšetřit jinak, může soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce nařídit, aby obviněný byl pozorován ve zdravotnickém ústavu, nebo je-li ve vazbě, též ve zvláštním oddělení nápravného zařízení. Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

odst. 3 Shledá-li znalec u obviněného příznaky nasvědčující jeho nepřičetnosti nebo zmenšené přičetnosti, vysloví se zároveň o tom, zda je jeho pobyt na svobodě nebezpečný.

§ 117 Pozorování duševního stavu nemá trvat déle než dva měsíce; do té doby je třeba podat posudek. Na odůvodněnou žádost znalců může soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce tuto lhůtu prodloužit, nikoli však více než o jeden měsíc. Proti prodloužení lhůty je přípustná stížnost.

§ 118 Jestliže jsou závažné pochybnosti, zda není u svědka, jehož výpověď je pro rozhodnutí zvláště důležitá, podstatně snížena schopnost správně vnímat nebo vypovídat, je možno vyšetřit znalecky i duševní stav svědka. Pozorování duševního stavu svědka podle § 116 odst. 2 není však přípustné.

§ 157 odst. 3 V závažných a skutkově složitých věcech může státní zástupce nebo policejní orgán využít odborné pomoci konzultanta, který má znalost ze speciálního oboru. O návrh na výběr určité osoby jako konzultanta může též požádat správní úřad, jiný orgán, vědeckou nebo výzkumnou instituci. O přibrání konzultanta sepíše státní zástupce nebo policejní orgán úřední záznam. Se souhlasem státního zástupce nebo policejního orgánu může konzultant v rozsahu nezbytném pro výkon jeho funkce nahlížet do spisu a být přítomen při provádění úkonů trestního řízení. Do provádění úkonů však nesmí zasahovat. O všech skutečnostech, o nichž se konzultant v průběhu trestního řízení dozvěděl, je povinen zachovávat mlčenlivost. Na vyloučení konzultanta se přiměřeně užití ustanovení tohoto zákona a zvláštního zákona upravující vyloučení znalce z podání znaleckého posudku. Účast konzultanta nezabavuje státního zástupce a policejní orgán odpovědnosti za zákonný průběh trestního řízení.

§ 158 Postup před zahájením trestního stíhání

odst. 1) Policejní orgán je povinen na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a směřující ke zjištění jeho pachatele; je povinen činit též nezbytná opatření k předcházení trestné činnosti. Policejní orgán informuje státního zástupce o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, u něhož by Úřad evropského veřejného žalobce mohl vykonat svou pravomoc v souladu s čl. 22 a čl. 25 odst. 2 a 3 nařízení Rady (EU) 2017/1939. Pověřené orgány Vězeňské služby České republiky neprodleně informují Generální inspekci bezpečnostních sborů, jakmile zahájí takové šetření.

odst. 2) Oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, je povinen přijímat státní zástupce a policejní orgán. Přitom je povinen oznamovatele poučit o odpovědnosti za vědomě nepravdivé údaje, a pokud o to oznamovatel požádá, do jednoho měsíce od oznámení jej vyrozumět o učiněných opatřeních.

odst. 3) O zahájení úkonů trestního řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, sepíše policejní orgán neprodleně záznam, ve kterém uvede skutkové okolnosti, pro které řízení zahajuje, a způsob, jakým se o nich dověděl. Opis záznamu zašle do 48 hodin od zahájení trestního řízení státnímu zástupci. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, policejní orgán záznam sepíše po provedení potřebných neodkladných a neopakovatelných úkonů. K objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zajišťuje stopy trestného činu. V rámci toho je oprávněn, kromě úkonů uvedených v této hlavě, zejména

- a) vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů,
- b) vyžadovat odborné vyjádření od příslušných orgánů, a je-li toho pro posouzení věci třeba, též znalecké posudky,
- c) obstarávat potřebné podklady, zejména spisy a jiné písemné materiály,

- d) provádět ohledání věci a místa činu,
- e) vyžadovat za podmínek uvedených v § 114 provedení zkoušky krve nebo jiného podobného úkonu, včetně odběru potřebného biologického materiálu,
- f) pořizovat zvukové a obrazové záznamy osob, za podmínek stanovených v § 114 snímat daktyloskopické otisky, provádět osobou téhož pohlaví nebo lékařem prohlídku těla a jeho zevní měření, jestliže je to nutné ke zjištění totožnosti osoby nebo ke zjištění a zachycení stop nebo následků činu,
- g) za podmínek stanovených v § 76 zadržet podezřelou osobu,
- h) za podmínek stanovených v § 78 až 81 činit rozhodnutí a opatření v těchto ustanoveních naznačená,
- i) způsobem uvedeným v hlavě čtvrté provádět neodkladné nebo neopakovatelné úkony, pokud podle tohoto zákona jejich provedení nepatří do výlučné pravomoci jiného orgánu činného v trestním řízení.

odst. 4) Jednotlivé úkony trestního řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, mohou na základě dožádání provést i jiné policejní orgány.

odst. 5) Při podání vysvětlení má každý právo na právní pomoc advokáta. Je-li vysvětlení požadováno od nezletilého, je třeba o úkonu předem vyrozumět jeho zákonného zástupce nebo opatrovníka; to neplatí, jestliže provedení úkonu nelze odložit a vyrozumění zákonného zástupce nebo opatrovníka nelze zajistit.

odst. 6) O obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, se sepíše úřední záznam. Je-li úřední záznam podepsán osobou podávající vysvětlení, bude jí na žádost poskytnuta jeho kopie. Úřední záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek, a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede. Úřední záznam lze v řízení před soudem užít jako důkaz pouze za podmínek stanovených tímto zákonem. Je-li ten, kdo podal vysvětlení, později vyslýchán jako svědek nebo jako obviněný, nemůže mu být záznam přečten, nebo jinak konstatován jeho obsah.

odst. 7) Policejní orgán je oprávněn vyzvat osobu, aby se dostavila k podání vysvětlení ve stanovené době na určené místo; v řízení o zločinu je osoba povinna výzvě vyhovět ihned. Jestliže se osoba, která byla řádně vyzvána k podání vysvětlení, bez dostatečné omluvy nedostaví, může být předvedena. Na to a na jiné následky nedostavení (§ 66) musí být taková osoba upozorněna.

odst. 8) Vysvětlení podle odstavce 3 nesmí být požadováno od toho, kdo by jím porušil státem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má. Osoba podávající vysvětlení, s výjimkou podezřelého, je povinna vypovídat pravdu a nic nezamlčet; vysvětlení může odepřít, pokud by jím způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám uvedeným v § 100 odst. 2; o tom je třeba osobu, od níž je požadováno vysvětlení, předem poučit. Nasvědčují-li zjištěné okolnosti tomu, že osobě podávající vysvětlení bude třeba jako svědkovi poskytnout ochranu, je třeba při sepisování úředního záznamu postupovat podle § 55 odst. 2.

odst. 9) Má-li výpověď osoby povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, policejní orgán ji vyslechne jako svědka za podmínek uvedených v § 158a. Jako svědka vyslechne i osobu mladší osmnácti let a osobu, o jejíž schopnosti správně a úplně vnímat, zapamatovat si nebo reprodukovat jsou s ohledem na její psychický stav pochybnosti.

Jestliže lze předpokládat, že další prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání bude trvat delší dobu, zejména proto, že nebyla zjištěna osoba, u níž je dostatečně odůvodněn závěr, že trestný čin spáchala, a v důsledku toho nelze zahájit trestní stíhání a hrozí ztráta důkazní hodnoty výpovědi, je možno vyslechnout jako svědka i osobu, jejíž výpověď má podle odůvodněného předpokladu rozhodující význam pro zahájení trestního stíhání, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že by mohl být na takovou osobu pro její výpověď vyvíjen nátlak, anebo hrozí z jiného důvodu, že bude ovlivněna její výpověď. Pokud výslechy těchto osob nebyly po zahájení trestního stíhání provedeny znovu podle § 164 odst. 4, lze protokoly o jejich výslechu v hlavním líčení číst nebo obrazové a zvukové záznamy pořízené o jejich výslechu provedeném prostřednictvím videokonferenčního zařízení přehrát pouze podle § 211 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b), c); jinak lze pouze předestřít protokoly o jejich výslechu podle § 212.

odst. 10) Kdo se dostaví na výzvu k podání vysvětlení, má nárok na náhradu nutných výdajů podle zvláštního právního předpisu upravujícího cestovní náhrady a prokázaného ušlého výdělků za stejných podmínek jako svědek. Nárok nemá ten, kdo byl vyzván k dostavení se pro své protiprávní jednání.

odst. 11) Provádí-li opatření nebo úkony podle předchozích odstavců jiný policejní orgán než útvar Policie České republiky, vyrozumí o předmětu šetření neprodleně útvar Policie České republiky, který by jinak byl příslušný k řízení. Vznikne-li mezi útvarem Policie České republiky a jiným policejním orgánem spor o příslušnost, předloží věc k posouzení státnímu zástupci. Jeho stanovisko je závazné.

odst. 12) Je-li při prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, zjištěno, že příslušnou k řízení je Generální inspekce bezpečnostních sborů, policejní orgán ji o předmětu šetření neprodleně vyrozumí a věc jí předá. Do doby, než Generální inspekce bezpečnostních sborů věc převezme, je policejní orgán oprávněn provádět pouze neodkladné a neopakovatelné úkony. Vznikne-li mezi policejním orgánem a Generální inspekcí bezpečnostních sborů spor o příslušnost, policejní orgán věc předloží k posouzení příslušnému státnímu zástupci. Jeho stanovisko je závazné. Ustanovení odstavce 11 se nepoužije.

§ 210 Jestliže znalec nepodal ještě ve věci písemný posudek anebo se od něho odchyluje nebo jej doplňuje, může mu předseda senátu uložit, aby posudek nebo jeho doplněk nadiktoval do protokolu nebo jej sám napsal.

§ 211 odst. 5 Místo výslechu znalce lze číst protokol o jeho výpovědi nebo jeho písemný posudek, jestliže znalec byl před podáním posudku poučen podle § 106, nejsou pochybnosti o správnosti a úplnosti posudku a státní zástupce i obžalovaný s tím souhlasí. Ustanovení odstavce 1 věty druhé a třetí tu platí obdobně.

§ 213

odst. 1 Posudky, zprávy státních a jiných orgánů a další listiny a jiné věcné důkazy se při hlavním líčení předloží stranám k nahlédnutí, a pokud je to třeba, předloží se k nahlédnutí i svědkům a znalcům.

odst. 2 Pokud kterákoli ze stran navrhne přečtení listiny uvedené v odstavci 1, je soud povinen při hlavním líčení takovou listinu přečíst.

§ 215 odst. 2 Státní zástupce, obžalovaný a jeho obhájce mohou žádat, aby jim bylo umožněno provést důkaz, zejména výslech svědka nebo znalce. Předseda senátu jim vyhoví zejména tehdy, jestliže jde o důkaz prováděný k jejich návrhu nebo jimi opatřený a předložený; není povinen jim vyhovět, jde-li o výslech obviněného, výslech svědka mladšího než osmnáct let, nemocného nebo zraněného svědka, anebo jestliže by provedení důkazu některou z uvedených osob nebylo z jiného závažného důvodu vhodné. Jestliže je výslech stejného svědka nebo znalce navrhován jak státním zástupcem, tak i obžalovaným nebo obhájcem, a obě strany žádají o provedení výslechu, rozhodne předseda senátu po vyjádření obou stran o tom, která z nich výslech provede. Provádění výslechu některou z uvedených stran může předseda senátu přerušit jen tehdy, není-li výslech prováděn v souladu se zákonem, na vyslýchaného je vyslychajícím činěn nátlak nebo je výslech jím veden jiným nevhodným způsobem, anebo předseda senátu nebo člen senátu považuje za nezbytné položit vyslýchanému otázku, jejíž položení není možno odložit na dobu po provedení takového výslechu nebo jeho části.

ZÁKON Č. 18/2003 SB. O ODPOVĚDNOSTI MLÁDEŽE ZA PROTIPRÁVNÍ ČINY A O SOUDNICTVÍ VE VĚCECH MLÁDEŽE A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ

§ 58 Vyšetření duševního stavu

odst. 1) K vyšetření duševního stavu mladistvého se přibere znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie se specializací na dětskou psychiatrii a znalec z oboru zdravotnictví nebo pedagogiky, odvětví psychologie, se specializací na dětskou psychologii.

odst. 2) Pozorování duševního stavu nemá trvat déle než jeden měsíc; do té doby je třeba podat posudek. Na odůvodněnou žádost znalců může soud pro mládež a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce tuto lhůtu prodloužit, nikoli však více než o jeden měsíc. Proti rozhodnutí o prodloužení lhůty je přípustná stížnost.

ZÁKON Č. 99/1963 SB., OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 17 O tom, zda je vyloučen zapisovatel nebo jiný zaměstnanec soudu, jakož i znalec nebo tlumočník, rozhoduje předseda senátu; ustanovení § 14 odst. 1, § 15, § 15a odst. 1 a 3 a § 16 odst. 3 platí přiměřeně. Proti jeho usnesení není přípustný opravný prostředek.

§ 14

odst. 1 Soudci a přísedící jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.

odst. 2 U soudu vyššího stupně jsou vyloučeni i soudci, kteří projednávali nebo rozhodovali věc u soudu nižšího stupně, a naopak. Totéž platí, jde-li o rozhodování o dovolání.

odst. 3 Z projednávání a rozhodnutí žaloby pro zmatečnost jsou vyloučeni také soudci, kteří žalobou napadené rozhodnutí vydali nebo věc projednávali.

odst. 4 Důvodem k vyloučení soudce (přisedícího) nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce (přisedícího) v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

§ 15

odst. 1 Jakmile se soudce nebo přisedící dozví o skutečnosti, pro kterou je vyloučen, oznámí ji neprodleně předsedovi soudu. V řízení lze zatím učinit jen takové úkony, které nesnesou odkladu.

odst. 2 Předseda soudu určí podle rozvrhu práce místo soudce (přisedícího) uvedeného v odstavci 1 jiného soudce (přisedícího) nebo, týká-li se oznámení všech členů senátu, přikáže věc jinému senátu; není-li to možné, předloží věc k rozhodnutí podle § 12 odst. 1. Jde-li o vyloučení podle § 14 odst. 1 a předseda soudu má za to, že tu není důvod pochybovat o nepodjatosti soudce (přisedícího), předloží věc k rozhodnutí soudu uvedenému v § 16 odst. 1.

§ 15a

odst. 1 Účastníci mají právo vyjádřit se k osobám soudců a přisedících, kteří mají podle rozvrhu práce věc projednat a rozhodnout. O tom musí být soudem poučeni.

Odst. 3 V námitce podjatosti musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému soudci (přisedícímu) směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o jeho nepodjatosti, popřípadě kdy se o něm účastník podávající námitku dozvěděl, a jakými důkazy může být prokázán.

§ 40a odst. 1 Jsou-li v řízení projednávány utajované informace, je předseda senátu povinen přisedící, účastníky, osoby oprávněné za ně jednat (§ 21 až 21b), zástupce účastníků, znalce, tlumočníky, osoby uvedené v § 116 odst. 3 a další osoby, které se podle zákona musí zúčastnit řízení, předem podle zvláštního právního předpisu poučit (56a). Písemný záznam o tomto poučení založí předseda senátu do spisu a jeho kopii zašle nejpozději do 30 dnů ode dne poučení Národnímu bezpečnostnímu úřadu.

§ 52 odst. 1 V případě, že se předvolaný bez omluvy nedostaví k výslechu nebo ke znalci, může ho předseda senátu dát předvést, jestliže o možnosti předvedení předvolaného poučil. O předvedení rozhodne usnesením, které se předvolanému doručí při předvedení.

§ 100 odst. 3 V řízení, jehož účastníkem je nezletilé dítě, které je schopno formulovat své názory, soud postupuje tak, aby byl zjištěn jeho názor ve věci. Názor nezletilého dítěte soud zjistí výslechem dítěte. Názor dítěte může soud ve výjimečných případech zjistit též prostřednictvím jeho zástupce, znaleckého posudku nebo příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Výslech dítěte může soud provést i bez přítomnosti dalších osob, lze-li očekávat, že by jejich přítomnost mohla ovlivnit dítě tak, že by nevyjádřilo svůj skutečný názor; přítomnost důvěrníka dítěte, který není jeho zákonným zástupcem a o jehož účast u výslechu dítě požádá, může soud vyloučit jen tehdy, je-li jeho přítomností mařen účel výslechu. K názoru dítěte soud přihlíží s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti.

§ 102a odst. 1 Na návrh účastníka nebo je-li to účelné, může soud provést úkon s využitím videokonferenčního zařízení, zejména zprostředkovat přítomnost účastníka nebo tlumočníka na jednání nebo provést výslech svědka, znalce nebo účastníka.

§ 114a

odst. 1 Nebylo-li rozhodnuto podle § 114 odst. 2 (pozn. zastavení řízení), připraví předseda senátu jednání tak, aby bylo možné věc rozhodnout zpravidla při jediném jednání.

odst. 2 písm. d) Za tím účelem předseda senátu ustanoví znalce, jsou-li splněny podmínky podle § 127;

§ 125 Za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků. Pokud není způsob provedení důkazu předepsán, určí jej soud.

§ 126

odst. 1 Každá fyzická osoba, která není účastníkem řízení, je povinna dostavit se na předvolání k soudu a vypovídat jako svědek. Musí vypovědět pravdu a nic nezamlčovat. Výpověď může odepřít jen tehdy, kdyby jí způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým; o důvodnosti odepření výpovědi rozhoduje soud.

odst. 2 Na počátku výslechu je třeba zjistit totožnost svědka a okolnosti, které mohou mít vliv na jeho věrohodnost. Dále je třeba poučit svědka o významu svědecké výpovědi, o jeho právech a povinnostech a o trestních následcích křivé výpovědi.

odst. 3 Předseda senátu vyzve svědka, aby souvisle vylíčil vše, co ví o předmětu výslechu. Klást otázky mají právo postupně předseda senátu, členové senátu, účastníci a znalci. Otázku položenou účastníkem nebo znalcem předseda senátu nepřipustí, jen jestliže nesouvisí s předmětem výslechu nebo naznačuje-li odpověď anebo je-li zejména předstíráním neprokázaných nebo nepravdivých skutečností klamavá; nepožizuje-li se o výpovědi záznam, uvede předseda senátu vždy v protokolu důvody, pro které otázka nebyla připuštěna.

odst. 4 Fyzická osoba, která je statutárním orgánem právnické osoby (členem tohoto orgánu), může být vyslechnuta v řízení, jehož účastníkem je tato právnická osoba, jen podle § 131.

§ 126a

odst. 1 Fyzická osoba, která má vypovídat o okolnostech, týkajících se právnické osoby a nastalých v době, kdy byla jejím statutárním orgánem nebo členem tohoto orgánu, je povinna dostavit se na předvolání k soudu v řízení, jehož účastníkem je tato právnická osoba.

odst. 2 Výslech fyzické osoby uvedené v odstavci 1 se provede podle § 131 odst. 2 věty druhé a § 131 odst. 3.

§ 127

odst. 1 Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované

otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. Soud znalce vyslechne; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výslechu znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce.

odst. 2 Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutno požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, soud nechá znalecký posudek přezkoumat jiným znalcem.

odst. 3 Ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může soud ustanovit k podání znaleckého posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem státní orgán, vědecký ústav, vysokou školu nebo instituci specializovanou na znaleckou činnost.

odst. 4 Účastníkovi, popřípadě i někomu jinému, může předseda senátu uložit, aby se dostavil ke znalci, předložil mu potřebné předměty, podal mu nutná vysvětlení, podrobil se lékařskému vyšetření, popřípadě zkoušce krve, anebo aby něco vykonal nebo snášel, jestliže to je k podání znaleckého posudku třeba.

odst. 5 Za vydání odborného vyjádření podle odstavce 1 náleží finanční úhrada, stanoví-li tak zvláštní předpis.

§ 127a Jestliže znalecký posudek předložený účastníkem řízení má všechny zákonem požadované náležitosti a obsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, postupuje se při provádění tohoto důkazu stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem. Soud umožní znalci, kterého některá ze stran požádala o znalecký posudek, nahlédnout do spisu nebo mu jinak umožní seznámit se s informacemi potřebnými pro vypracování znaleckého posudku.

§ 139 odst. 2 Byl-li podán znalecký posudek nebo proveden tlumočnický úkon, vzniká právo na náhradu hotových výdajů a na odměnu (znalečné a tlumočné). Zvláštní předpisy stanoví, komu a v jaké výši se znalečné a tlumočné vyplácí.

§ 142 odst. 3 I když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu.

§ 147 odst. 2 Soud může uložit svědkům, fyzickým osobám uvedeným v § 126a, znalcům, tlumočnickům nebo těm, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, jestliže zavinili náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, aby je nahradili účastníkům.

§ 148 odst. 2 Zastupoval-li ustanovený advokát účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení, je ten, jemuž byla uložena náhrada těchto nákladů, povinen zaplatit státu náhradu hotových výdajů advokáta a odměnu za zastupování.

§ 151

odst. 2 Při rozhodování o náhradě nákladů řízení soud určí výši odměny za zastupování advokátem nebo notářem v rámci jeho oprávnění stanoveného zvláštním právním předpisem⁵⁷⁾ anebo patentovým zástupcem v rozsahu jeho oprávnění stanoveného

zvláštními právními předpisy^{57b}) podle sazeb stanovených paušálně pro řízení v jednom stupni zvláštním právním předpisem; jde-li však o přiznání náhrady nákladů řízení podle § 147, § 149 odst. 2 nebo odůvodňují-li to okolnosti případu, postupuje se podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně. Náhradu za daň z přidané hodnoty soud určí z odměny za zastupování a z náhrad podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem^{57d}). Náhradu mzdy (platu) a náhradu hotových výdajů soud stanoví podle zvláštních právních předpisů. Náhradu za odměnu znalce, který podal posudek podle § 127a, soud určí podle sazby odměny stanovené zvláštním právním předpisem. Jinak soud vychází z nákladů, které účastníku prokazatelně vznikly.

odst. 4 Náklady řízení, které by jinak nebyly vznikly, protože je způsobili účastníci řízení, jejich zástupci svým zaviněním nebo jestliže tyto náklady vznikly náhodou, která se jim přihodila, nebo protože je způsobili svědci, osoby uvedené v § 126a, znalci, tlumočníci nebo ti, kteří při dokazování měli nějakou povinnost, nemohou být nahrazeny z jiného důvodu než podle § 147.

§ 238 odst. 1 písm. f) Dovolání podle § 237 není přípustné proti usnesením, kterými bylo rozhodnuto o předběžném opatření, pořádkovém opatření, znalečném nebo tlumočném,

§ 320ab odst. 2 K určení rozhodné ceny přibere soud znalce; za tím účelem jsou obchodní společnost nebo družstvo povinny poskytnout soudu a znalci informace potřebné k určení ceny podílu.

§ 328 odst. 2 Odhad provede soud (pozn. při prodeji movitých věcí); znalce přibere, pokud v jednoduchých případech nestačí odhad provedený vykonavatelem při sepsání věci. Odhad soud neprovede, pokud k prodeji dochází způsobem podle § 334a. Odhad sepsaných věcí není soudním rozhodnutím.

§ 338mb odst. 1 Po právní moci usnesení podle § 338ma, kterým byl nařízen prodej závodu v dražbě, soud uloží správci, aby podal zprávu o ceně závodu, kterou zjistil, na základě údajů podle § 338m anebo jiných rozhodných hledisek, a na základě ocenění znalce, kterého si správce se souhlasem soudu přibral.

§ 349 odst. 2 Jestliže je to třeba, zejména je-li nutno přesně stanovit, popřípadě vytyčit hranice pozemků, přibere soud k rozdělení znalce.

§ 336

odst. 1 Po právní moci usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí soud ustanoví znalce, kterému uloží, aby ocenil nemovitou věc a její příslušenství cenou obvyklou.

odst. 2 Je-li to potřebné, provede soud ohledání nemovité věci a jejího příslušenství. O době a místě ohledání soud uvědomí oprávněného, ty, kdo přistoupili do řízení jako další oprávnění, povinného a znalce. Povinný, popřípadě i další osoby, jsou povinni umožnit prohlídku nemovité věci a jejího příslušenství, potřebnou k provedení ocenění.

odst. 3 Neumožní-li povinný prohlídku nemovité věci a nelze-li bez ohledání cenu určit, je soud oprávněn zjednat si do nemovité věci povinného přístup.

odst. 4 Jestliže nemovitá věc a její příslušenství byly dříve oceněny způsobem uvedeným v odstavcích 1 a 2 a jestliže se nezměnily okolnosti rozhodující pro ocenění, může soud od nového ocenění upustit.

ZÁKON Č. 500/2004 SB., SPRÁVNÍ ŘÁD, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 14 Vyloučení z projednávání a rozhodování věci

odst. 1 Každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen "úřední osoba"), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.

odst. 2 Úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.

odst. 3 Účastník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil. O námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen "představený").

odst. 4 Úřední osoba, která se dozví o okolnostech nasvědčujících, že je vyloučena, je povinna o nich bezodkladně uvědomit svého představeného. Do doby, než představený posoudí, zda je úřední osoba vyloučena, a provede potřebné úkony, může tato osoba provádět jen takové úkony, které nesnesou odkladu.

odst. 5 Představený úřední osoby, která je vyloučena, za ni bezodkladně určí jinou úřední osobu, která není k vyloučenému ve vztahu podřízenosti. Usnesení o tom se pouze poznamená do spisu. Nelze-li určit nikoho jiného, bezodkladně o tom uvědomí nadřízený správní orgán a spolu s tím mu předá spis. Nadřízený správní orgán postupuje podle § 131 odst. 4.

odst. 6 Vyloučena je též ta úřední osoba, která se účastnila řízení v téže věci na jiném stupni. Důvodem vyloučení není účast na úkonech před zahájením řízení nebo na výkonu kontroly prováděné podle zvláštního zákona.

odst. 7 Ustanovení předchozích odstavců se nepoužijí pro vedoucí ústředních správních úřadů.

odst. 8 Ustanovení odstavců 1 až 5 se obdobně užití pro znalce a tlumočníky.

§ 18 Protokol

odst. 1 O ústním jednání (§ 49) a o ústním podání, výslechu svědka, výslechu znalce, provedení důkazu listinou a ohledání, pokud jsou prováděny mimo ústní jednání, jakož i o jiných úkonech souvisejících s řízením v dané věci, při nichž dochází ke styku s účastníky řízení, se sepisuje protokol. Kromě protokolu lze též pořádit obrazový nebo zvukový záznam.

odst. 2 Protokol obsahuje zejména místo, čas a označení úkonů, které jsou předmětem zápisu, údaje umožňující identifikaci přítomných osob, vylíčení průběhu předmětných

úkonů, označení správního orgánu a jméno, příjmení a funkci nebo služební číslo oprávněné úřední osoby, která úkony provedla. Údaji umožňujícími identifikaci fyzické osoby se rozumějí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona.

odst. 3 Protokol podepisuje oprávněná úřední osoba, popřípadě osoba, která byla pověřena sepsáním protokolu, a dále všechny osoby, které se jednání nebo provedení úkonu zúčastnily. Odepření podpisu, důvody odepření a námitky proti obsahu protokolu se v protokolu zaznamenají.

odst. 4 Jiné osoby, jichž se obsah protokolu přímo dotýká, mohou bezprostředně po seznámení s protokolem podat stížnost (§ 175) proti jeho obsahu.

odst. 5 Opravy zřejmých nesprávností, kterými jsou zejména chyby v psaní a počtech, v protokolu provádí oprávněná úřední osoba, která je stvrdí svým podpisem. Každá oprava musí být provedena tak, aby původní zápis zůstal čitelný. Může-li mít oprava právní význam, účastníci řízení se o ní vyrozumí.

odst. 6 V případě jiných oprav, než které jsou uvedeny v odstavci 5, se o provedení opravy rozhodne usnesením, které se pouze poznamená do spisu.

§ 51 odst. 1 K provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.

§ 56 Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu, správní orgán usnesením ustanoví znalce. Usnesení se oznamuje pouze znalci. O zamýšleném ustanovení znalce, popřípadě o ustanovení znalce správní orgán vhodným způsobem účastníky vyrozumí. Správní orgán znalci uloží, aby posudek vypracoval písemně a předložil mu jej ve lhůtě, kterou současně určí. Může znalec také vyslechnout.

§ 138 odst. 4 O zajištění důkazu se sepisuje protokol. Provedení důkazu tímto protokolem se řídí ustanovením § 53 odst. 6. Nelze-li zajistit samotnou listinu, pořídí se její kopie, kterou správní orgán opatří ověřovací doložkou. Má-li být zajištěn důkaz znaleckým posudkem, je postup před zahájením řízení omezen na ustanovení znalce s tím, že znalecký posudek bude čten, popřípadě znalec vyslechnut až v průběhu řízení.

ZÁKON Č. 150/2002 SB., SOUDNÍ ŘÁD SPRÁVNÍ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 8 Vyloučení soudců a dalších osob

odst. 1 Soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

odst. 2 Z obdobných důvodů je vyloučena i jiná osoba, která se bezprostředně podílí na výkonu pravomoci soudu, (dále jen "soudní osoba") a též tlumočnick a znalec.

odst. 3 Soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

odst. 4 Soudní osoba, tlumočnick nebo znalec sdělí důvody své podjatosti předsedovi senátu. O vyloučení rozhoduje senát. Ustanovení odstavce 3 se užije přiměřeně.

odst. 5 Účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněná a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

odst. 6 Ustanovení odstavce 5 věty poslední se nepoužije, má-li soud za to, že námitka podjatosti, která byla uplatněná v průběhu řízení, v němž je soud povinen rozhodnout ve lhůtách počítaných na dny, není důvodná, je-li proti tomuto rozhodnutí přípustná kasační stížnost.

§ 49 odst. 5 V průběhu jednání mohou soudci a se souhlasem předsedy senátu účastníci a osoby zúčastněné na řízení klást otázky účastníkům, popřípadě svědkům a znalcům anebo je vyzvat k vyjádření k věci.

§ 58 odst. 2 Znalec a tlumočnick mají právo na náhradu hotových výdajů a odměny za znaleckou a tlumočnickou činnost. Výši této odměny stanoví zvláštní právní předpis.

§ 59 odst. 2 Stát platí náklady vynaložené na svědečné, znalečné, tlumočné a jiné náklady spojené s dokazováním. Předseda senátu však může účastníkovi, který nebyl osvobozen od soudních poplatků, usnesením uložit, aby složil zálohu na náklady provedení důkazu, který navrhl.

§ 60 odst. 6 Soud může uložit účastníkovi, svědkovi, znalci, tlumočnickovi nebo osobě, která měla při dokazování nějakou povinnost, aby státu nebo druhému účastníkovi nahradila náklady, které vznikly jejím zaviněním.

ZÁKON Č.292/2013 SB., O ZVLÁŠTNÍCH ŘÍZENÍCH SOUDNÍCH, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 3 odst. 2 písm. c) Krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně o jmenování znalce v řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob pro

1. přezkum zprávy o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou,

2. určení přiměřené ceny podílu při povinném odkupu podílu společníka ovládané osoby ovládající osobou,
3. účely přeměn podle zákona upravujícího přeměny obchodních společností a družstev a pro účely ocenění jmění rozdělovaného spolku,

§ 36 Informování o zahájení řízení

Stejnopis návrhu na zahájení řízení nebo usnesení o zahájení řízení o omezení nebo vrácení svéprávnosti toho, kdo je advokátem, notářem, soudním exekutorem, soudcem, státním zástupcem, insolvenčním správcem, zapsaným mediátorem, znalcem nebo tlumočnickem, doručí soud bez odkladu též ministru spravedlnosti a příslušné komoře.

§ 38 Průběh řízení

odst. 1 Soud vyslechne posuzovaného, znalce, podle okolností ošetřujícího lékaře posuzovaného, jeho opatrovníka a provede popřípadě další vhodné důkazy.

Odst. 2 Od výsledku posuzovaného může soud upustit, nelze-li tento výslech provést vůbec nebo bez újmy pro zdravotní stav posuzovaného; soud však posuzovaného vždy zhlédne. Pokud posuzovaný sám požádá, aby byl vyslechnut, soud ho vyslechne.

odst. 3 Na návrh znalce může soud nařídit, aby posuzovaný byl po dobu nejvýše 4 týdnů vyšetřován ve zdravotním ústavu, jestliže je to nezbytně třeba k vyšetření zdravotního stavu a nelze-li toho dosáhnout jinak.

odst. 4 Rozhoduje-li soud o prodloužení doby omezení svéprávnosti a je-li zjevné, že stav posuzovaného se oproti rozhodnutí o omezení svéprávnosti či poslednímu rozhodnutí o prodloužení nezměnil, může upustit od provedení důkazu novým znaleckým posudkem a výsledkem znalce a nahradit jej jiným důkazem, zejména písemnou zprávou ošetřujícího lékaře ve spojení s naposledy vypracovaným znaleckým posudkem; výslech znalce, který jej vypracoval, se v takovém případě nevyžaduje.

§ 70 Průběh řízení

odst. 1 Ke zjištění zdravotního stavu a zjištění, zda další držení ve zdravotním ústavu je či není nutné, soud jmenuje znalce. Znalcem nemůže být jmenován lékař, který pracuje ve zdravotním ústavu, v němž je člověk držen. Byl-li proveden přezkum zdravotního stavu, soud důkaz výsledkem takového přezkoumání provede vždy. Soud také vždy provede důkaz zdravotnickou dokumentací nebo záznamem z ní nebo vyjádřením ošetřujícího lékaře o neschopnosti úsudku a projevení přání umístěného člověka podle jiného právního předpisu.

odst. 2 Není-li dále stanoveno jinak, soud nařídí jednání, k němuž přizve umístěného člověka, ledaže podle vyjádření ošetřujícího lékaře nebo písemného znaleckého posudku může přítomnost při jednání vážně poškodit jeho zdravotní stav, jeho zástupce, opatrovníka pro řízení a zdravotní ústav. Při jednání vyslechne umístěného člověka, znalce, podle okolností ošetřujícího lékaře umístěného člověka, jeho opatrovníka a provede popřípadě další vhodné důkazy.

§ 129 odst. 1 písm. j) V řízení o pozůstalosti není odvolání přípustné také proti usnesení, jímž bylo rozhodnuto o jmenování znalce k podání posudku o ceně majetku patřícího do likvidační podstaty,

§ 181 odst. 1 Při ocenění pozůstalostního majetku a zůstavitelových dluhů soud vychází ze společného prohlášení dědiců nebo z ocenění provedeného tím, kdo spravuje pozůstalost. V odůvodněných případech lze cenu zjistit znaleckým posudkem.

§ 235 Zjištění ceny

odst. 1 Před zpeněžením majetku patřícího do likvidační podstaty způsobem uvedeným v § 232 odst. 1 písm. c) nebo d) musí být zjištěna cena majetku posudkem, jde-li o nemovitost, obchodní závod, pobočku obchodního závodu nebo věc prohlášenou za kulturní památku.

odst. 2 Posudek podle odstavce 1 může vypracovat pouze znalec, kterého ustanovil usnesením na žádost likvidačního správce nebo i bez návrhu soud.

VOHLÁŠKA MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI Č. 37/1992 SB. O JEDNACÍM ŘÁDU PRO OKRESNÍ A KRAJSKÉ SOUDY, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 29 Náhrada nutných výdajů osobám zúčastněným na řízení

odst. 1) K hotovým výdajům účastníka náleží jízdné, stravné a nocležné.

odst. 2) Podklady pro výpočet ztráty na výdělku účastníka, který je v pracovním poměru nebo v poměru obdobném pracovnímu poměru nebo pracovnímu vztahu, tvoří průměrný výdělek vypočtený podle zvláštního předpisu. [Zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku]. Výši průměrného výdělku prokáže účastník potvrzením zaměstnavatele, u něhož pracuje, kde je uvedeno, zda a jakou částku zaměstnavatel srazí za dobu nepřítomnosti v práci, a zda účastník může nastoupit do práce na zbytek směny.

odst. 3) U účastníka, který není v pracovním poměru nebo v poměru obdobném pracovnímu poměru, je však výdělečně činný, podklad pro výpočet náhrady za ztrátu na výdělku tvoří částka, vypočtená ze základu daně z příjmů fyzických osob⁴⁾, dělená počtem pracovních hodin stanovených zvláštním právním předpisem⁵⁾ připadajících na týž kalendářní rok. Pro výpočet náhrady ušlého výdělku se použije částka základu daně, podle které je určena poslední známá daňová povinnost, nejvýše však 486 000 Kč; pokud nelze výši ztráty na výdělku tímto způsobem prokázat, přísluší účastníku náhrada za ztrátu na výdělku za hodinu v částce odpovídající výši minimální mzdy za hodinu podle nařízení vlády o minimální mzdě, nejvýše však osminásobek této částky za jeden den.

odst. 4) Potřebuje-li účastník stížený těžkou tělesnou chorobou nebo vadou nebo v jiných závažných případech průvodce, tvoří nutná vydání průvodce a jeho ušlý výdělek součást nákladů řízení účastníka. Součástí nákladů řízení účastníka jsou rovněž nutná vydání a ušlý výdělek důvěrníka dítěte nebo podpůrce.

§ 30

odst. 1) Nárok na jízdné má jen účastník, který nebydlí nebo nepracuje v místě, kde se řízení koná, nebo je předvolán z místa, kde se dočasně zdržuje.

odst. 2) Účastníku se hradí skutečné, účelné a hospodárné cestovní výdaje veřejným hromadným dopravním prostředkem. Pokud s předchozím souhlasem soudu použil

účastník vlastního motorového vozidla, poskytne se mu náhrada podle zvláštního právního předpisu.

§ 31

odst. 1) Jestliže účastník použil ještě také místního veřejného hromadného dopravního prostředku, hradí se mu i místní přepravné.

odst. 2) Místní přepravné se hradí i účastníku, který bydlí nebo pracuje v místě, kde se řízení koná, jestliže použil místního veřejného hromadného dopravního prostředku.

§ 32 Stravné a nocležné náleží účastníku podle zvláštního právního předpisu. [Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách]

§ 33 odst. 1) Pro určení výše náhrady nutných výdajů a náhrady ztráty na výdělku a pro určení nákladů zákonného zástupce účastníka nebo jeho zástupce, který není advokátem, pro určení nákladů opatrovníka ustanoveného účastníku, pro určení nákladů nutného průvodce, důvěrníka dítěte a podpůrce (§ 29 odst. 4), jakož i pro určení výše svědečného užije se ustanovení § 29 až § 32 obdobně.

VYHLÁŠKA Č. 370/2022 SB., KTEROU SE MĚNÍ VYHLÁŠKA Č. 504/2020 SB., O ZNALEČNÉM

Čl. I

V § 2 odst. 1 vyhlášky č. 504/2020 Sb., o znalečném, se částka "300 Kč" nahrazuje částkou "800 Kč" a částka "450 Kč" se nahrazuje částkou "1 000 Kč".

Čl.II Přejícné ustanovení

Odměna za výkon znalecké činnosti zadané přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky se určí a vyúčtuje podle vyhlášky č. 504/2020 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.

Čl. III Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2023.

Bulletin je jednou z aktivit projektu MUNI 3.2.1 (č. NPO_MUNI_MSMT-16606/2022), který je zaměřený na celoživotní vzdělávání znalců v právních dovednostech a vytvoření platformy pro komunikaci a sdílení poznatků.

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

**NÁRODNÍ
PLÁN
OBNOVY**

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY